

Memòria de gestió 2015-2019 i propostes de futur

Direcció Insular de Cultura
Consell de Mallorca

 Departament de
Cultura, Patrimoni i Esports
Consell de Mallorca

febrer de 2019

Índex

1. Introducció.....	03
2. Música.....	06
3. Arts plàstiques.....	08
4. Arts escèniques.....	19
5. Imatge.....	24
6. Literatura.....	27
7. Cultura tradicional i popular.....	32
8. Dinamització i normalització lingüística.....	34
9. Educació i cultura.....	36
10. Política cultural municipal.....	37
11. Suport als creadors no professionals.....	39
12. Biblioteques.....	41
13. Arxius.....	44
14. Museus.....	46
15. Inversions en infraestructures culturals.....	49
16. Propostes de futur.....	54

1. Introducció

Arran del canvi de govern duit a terme en el marc de les eleccions autonòmiques i locals de 24 de maig de 2015 i fruit dels pactes dels Acords pel canvi signats pels partits polítics PSIB-PSOE, MES per Mallorca i PODEMOS al Consell de Mallorca, s'enceta una línia de treball al Departament de Cultura, Patrimoni i Esports per analitzar la situació real del Departament a diferents nivells.

S'analitzen els projectes iniciats i no finalitzats, s'estudien els projectes previstos i, sobretot, s'inicia una etapa de coneixement entre l'equip directiu nou i el personal adscrit als diferents serveis i seccions. Així, s'estudien les oportunitats i debilitats d'un departament estratègic pel Consell de Mallorca, atesos el volum, les competències i, sobretot, el contingut.

Ja des d'un primer moment destaca la manca d'estructura per dur a terme la gestió administrativa dels diferents programes del Departament i com afecta això la possibilitat d'ampliar programes i línies de treball.

Igualment, cal tenir present el canvi de dinàmica en el conjunt de la institució fruit de normatives legals noves i per mor de la història més recent de corrupció que ha patit el Consell de Mallorca. Conseqüentment, es produeix un increment de la càrrega de treball en la tramitació dels expedients en benefici de la fiscalització, la publicitat i la lliure concurrència.

Aquest nou paradigma de control i desconfiança ha suposat un descrèdit de la institució, dels seus representants i també ha afectat el personal, que és la vertadera ànima de qualsevol institució. Ens trobam una realitat organitzativa caòtica, sense uniformitat en els procediments i amb un conjunt de treballadors sense un catàleg de funcions que en defineixi els llocs de treball i sense unes directrius clares que adrecin el rumb polític de la institució.

També podem observar com aquesta desmotivació es trasllada als diferents organismes, institucions i col·lectius que perceben ajudes de la institució via convocatòries de subvencions que es concreten tard i malament, i provoquen una mala execució per part dels beneficiaris.

La mateixa dinàmica de no resolució administrativa genera un problema nou d'acumulació, els mecanismes burocràtics es multipliquen per resoldre aquests expedients de subvencions que acumulen retards d'anys en la gestió i en el pagament.

Finalment, podem concretar que aquesta visió del Departament es manifesta en l'organització disgregada i poc operativa dels llocs de treball del personal administratiu i tècnic de les àrees de Cultura i Patrimoni, i de la manca de definició dels usos i serveis dels diferents espais del Centre Cultural la Misericòrdia. Fruit d'aquesta primera anàlisi, es planteja la necessitat d'atendre les mancances més

immediates en diferents àmbits. La pressa dictada pel calendari ens du a encarar la convocatòria i resolució de les diferents línies de subvencions de l'any 2015 aturades, a clarificar les intencions de la institució envers els 4.300.000 € de la inversió estatutària per a la construcció d'un centre internacional de fotografia Toni Catany a Lluçmajor i a prendre decisions sobre el món escènic: es tanca la programació del Teatre Principal entre setembre de 2015 i juny de 2016, s'enceta un procés de consulta, reflexió i participació ciutadana sobre el model de les arts escèniques de Mallorca i s'inicia el procés de selecció de l'equip director de la Fundació Teatre Principal de Palma.

Alhora, es pren coneixement de l'edifici de la Misericòrdia, seu del Departament, i per tant, lloc de treball de la majoria dels treballadors que hi estan adscrits, per optimitzar els resultats tenint en compte l'espai físic concret on es desenvolupa la feina.

Assumint tots aquests factors, s'elabora la proposta de pressupost per a l'any 2016.

El Pla Estratègic 2015-2019 del Departament de Cultura, Patrimoni i Esports, redactat amb la participació del personal del Departament i de diferents persones de l'àmbit cultural, planifica la consecució dels objectius que ens vàrem proposar i esdevé, per tant, el primer i gran repte d'aquest mandat.

El Pla Estratègic 2015-2019 s'organitza d'acord amb l'estructura següent:

1. PLANTEJAMENT
2. L'EQUIP

3. LA NOSTRA MISSIÓ
4. LA VISIÓ DEL DEPARTAMENT
5. EIXOS DE FEINA
  - a. Lideratge cultural
  - b. Gestió i modernització
  - c. Cooperació i participació
  - d. Comunicació
6. ACCIONS PER SECCIONS

D'acord amb el Pla Estratègic, la nostra voluntat era transformar el Departament per ser:

☉ La **institució pública de referència en matèria cultural, patrimonial i esportiva**, tant per la diversitat dels continguts programats i els formats, com per la qualitat.

☉ Una **administració pública moderna** que es relaciona de manera àgil i **transparent** i facilita la gestió dels serveis a la ciutadania, a les empreses i entitats i promou la **participació** ciutadana mitjançant l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.

☉ Una **institució que coopera** amb els ajuntaments, la Universitat i totes i cadascuna de les institucions públiques i privades involucrades per ampliar el col·lectiu que reben el suport del Departament; volem generar economies d'escala i, per tant, ampliar el nombre de persones i entitats beneficiàries de les activitats esportives i culturals.

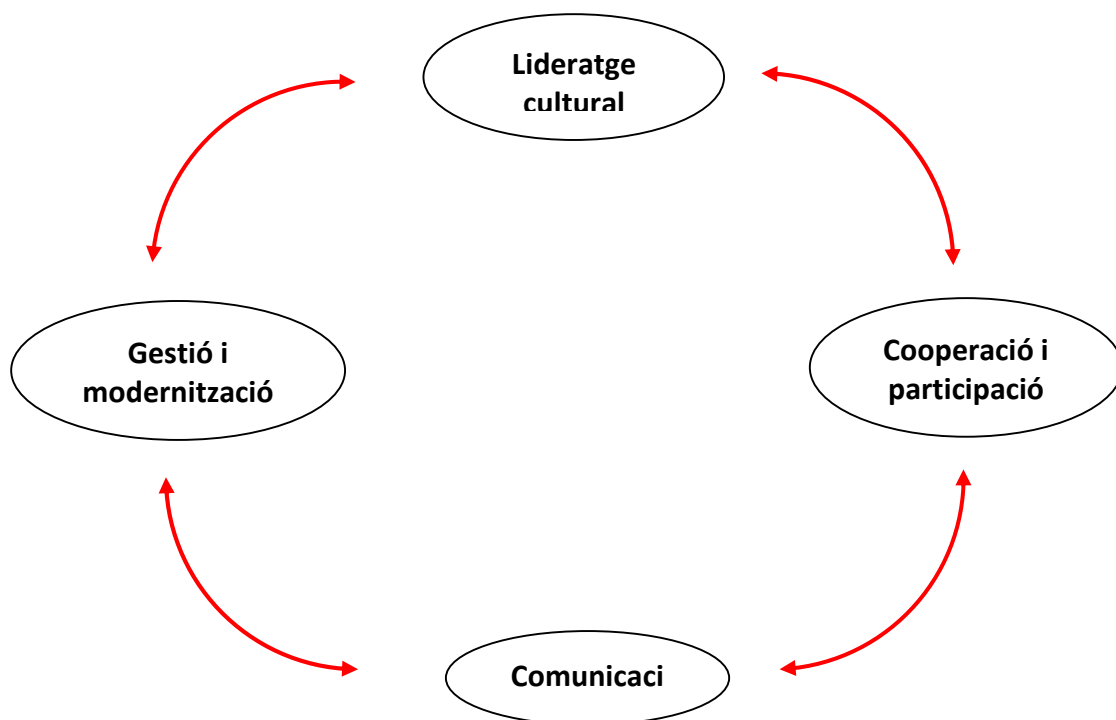
☉ Un **instrument per acostar la cultura i la llengua catalanes** a la ciutadania autòctona i nouvinguda i, alhora,

atendre i acollir la diversitat cultural i lingüística de Mallorca.

- Ⓜ Protagonistes i relacionar-nos amb la resta de territoris de parla catalana i del nostre entorn per **projectar la nostra cultura i identitat en un món global**, on és necessari **atendre la**

diversitat i beneficiar-nos del fet de pertànyer a una mateixa comunitat lingüística per **establir intercanvis** d'activitats que puguin ser d'interès cultural per a la ciutadania de Mallorca.

Per assolir aquesta visió, la nostra gestió s'ha centrat en quatre eixos de feina:

Aquests eixos s'han desenvolupat en accions concretes i avaluable que es detallen en aquest document. Podem dir

que la feina feta és un testimoni del discurs socialista en l'àmbit cultural i esportiu.

2. Música

Coneixedors de la precarietat d'aquest sector i fruit de l'estudi de la situació, al Departament vàrem constatar les mancances entorn de l'activitat musical.

L'absència de personal tècnic especialista en aquest àmbit i la manca de polítiques de foment de l'activitat musical posen de manifest la deixadesa institucional en aquest àmbit.

Vàrem crear les **ajudes per organitzar festivals de música** a la nostra illa, amb la finalitat de promoure més oportunitats per veure i escoltar tant els nostres creadors, com artistes internacionals de renom. Així, el festival més multitudinari i destacat de l'illa, el Mallorca Live Festival, ha rebut ajuda del Departament de Cultura en cada convocatòria, com també l'ha rebuda la Fira del Disc. En l'edició de 2016, el Solarfest també va rebre una subvenció i el 2018, el Festival de l'European Music Foundation i el Port Adriano Music Festival. L'aportació és de 140.000 €.

Igualment, a través de les **ajudes a l'edició de discs**, en vàrem augmentar considerablement l'import: si el 2016 era de 200.000 €, dels quals n'hi havia 40.000 per a l'edició de discs i audiovisuals; el 2017 varen passar a 75.000 € destinats a l'edició discogràfica i audiovisual en català.

A més de participar i col·laborar en l'organització de festivals de música organitzats per empreses i/o associacions culturals, també hem proposat **activitats musicals de manera directa** amb la

participació dels segells discogràfics de l'illa, com l'organització de concerts de grups en llengua catalana amb motiu de la Diada de Mallorca (2016) a Son Servera, Marratxí i Porreres, i la celebració del Dia de la Música a Palma (2016 i 2017) i a Inca i Palma (2018).

La filosofia d'aquesta cita és la de promocionar el talent local amb actuacions des del matí fins al vespre, a espais oberts de fàcil accés de manera gratuïta per al públic. La major part de la quantia destinada a l'activitat (18.000 €) és per pagar els músics participants.

En el marc de la celebració de la Diada de Mallorca, hem promogut les actuacions de Joan Bibiloni de *Contant rondalletes* als més petits als teatres municipals de Campos, sa Pobla, Bunyola i Capdepera, i de l'Orquestra de Cambra de Mallorca a l'Auditori Municipal de Manacor.

Cal destacar que hem tornat a **obrir les portes del Teatre Principal** de Palma a la programació de música en general més enllà de la clàssica. Així, s'han succeït trobades importants de músics de l'illa i de fora, amb espectadors i espectadores illencs, per esmentar-ne: **Maria del Mar Bonet, Biel Majoral, L.A., Maika Makowsky, Manel Camp, Mayte Martín, Paco Ibañez, the Wheels & Maico amb l'Orquestra de Cambra de Mallorca....**, totes elles demostren la voluntat clara de donar suport al nostre talent musical independentment del gènere i alhora

acostar el producte d'interès vingut de fora.

Igualment, les diferents **temporades d'òpera** d'aquesta legislatura han suposat una defensa dels intèrprets de la nostra illa, com per exemple **Joan Pons**, María José Montiel i Simon Orfila, així com una valoració dels nostres creadors, com **Perera Fons i Miquel Marqués**, i que ha suposat una tasca de recuperació de patrimoni musical i revaloració d'aquests autors mallorquins. Cal destacar el muntatge d'*El reloj de Lucerna*, una òpera de Pere Miquel producció pròpia del Principal.

També s'han introduït les **audicions per a cantaires** dins la temporada d'òpera per facilitar la presència regular d'artistes mallorquins no consagrats que trobin una oportunitat per iniciar les carreres artístiques amb criteris professionals. Sis han obtingut diversos papers solistes a *Macbeth* i a *María Moliner*.

Finalment, des del teatre també s'ha impulsat la participació dels diferents **cors del Teatre Principal** a les òperes. Així, han

participat per exemple a *Macbeth*, *Così fan tutte* i *María Moliner* amb gran èxit de la crítica. Cal destacar *El Diluvi de Noè*, de Benjamin Britten, òpera infantil on tots els cors del Teatre Principal i les aules teatrals representaran enguany aquest títol líric.

D'altra part, el Consell de Mallorca és el patró principal de la **Fundació ACA**. Aquesta fundació ha de vetlar pel llegat artístic d'Antoni Caimari i per promocionar la creació artística musical a Mallorca. Aquests quatre anys hem passat d'una entitat que acumulava i augmentava el deute amb proveïdors i amb les entitats bancàries anualment amb més de 30.000 € anuals a una entitat sanejada i sense deutes l'any 2019. Fruit d'aquesta tasca de retrobar la viabilitat econòmica i de gestió, ara, es pot reprendre la tasca de dur a terme activitats culturals.

Cal reconvertir la Fundació ACA en la Fundació Música Mallorca per ordenar i desenvolupar les diferents línies d'actuació i de foment de l'activitat musical a Mallorca.

3. Arts plàstiques

Tradicionalment el Departament de Cultura del Consell ha gestionat les sales d'exposicions del Centre Cultural la Misericòrdia i del Museu Krekovic. A la Misericòrdia són la capella més l'anomenat edifici entremig: planta baixa, 1r pis, 2n pis i tercer. En total, cinc espais expositius i l'espai per a exposicions temporals del Krekovic.

El principal problema detectat, reconegut i explicat pel mateix personal tècnic de la secció, és que no se seguia cap criteri expositiu ni cap línia de feina a l'hora d'organitzar les exposicions. L'elecció de les propostes expositives a les sales esmentades era decisió dels responsables polítics del Departament o del cap de secció. Per tant, la improvisació i l'amiguisme eren la nota comuna.

Des d'un principi, es va fer feina per dotar d'un **discurs argumental** les propostes expositives impulsades des del Departament i es va acordar la col·laboració amb altres institucions i empreses de gestió cultural per dur a terme projectes engrescadors i d'interès públic. Com a exemple, podem esmentar la col·laboració amb el Clúster de Còmic que cada any, durant el festival Còmic Nostrum, fa una exposició a la capella de la Misericòrdia.

Conscients de la manera anòmala de gestionar els espais expositius del Departament de Cultura i amb la vista posada a **democratitzar l'accés als espais expositius públics del Consell**, així com a

tancar un calendari anual a principi d'any, el 2017 es va crear una comissió per escollir quins serien els projectes expositius que es veurien a la Misericòrdia, al Museu Krekovic i a Raixa.

Les sales d'exposicions de l'antiga possessió del cardenal Despuig, propietat del Consell de Mallorca, es varen sumar a la iniciativa de Cultura.

Aquesta **comissió de selecció de projectes expositius del Consell** va quedar formada per: un membre del Departament d'Art de la UIB, un membre de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural de les Illes Balears, un membre de l'Associació de Crítics d'Art, els dos funcionaris de la secció de museus i exposicions, la directora del Museu Krekovic i el director insular de Cultura. L'Associació d'Artistes Visuals de les Illes Balears va declinar formar part del comitè.

Com a primera passa, es varen publicar unes **normes de selecció** de projectes expositius per a les sales d'exposicions del Consell de Mallorca per a l'any 2018, per primera vegada i per escrit s'apuntaven els **criteris de selecció** (qualitat tècnica, coherència del projecte, integració dins l'espai expositiu i la seva viabilitat, interdisciplinarietat, interès social o col·lectiu, l'aposta creativa, el nombre d'itineràncies del projecte expositiu en l'àmbit de la nostra illa i la valoració de projectes que incloguessin la realització d'activitats participatives, educatives, artístiques o complementàries) i es

regulaven les **obligacions de les persones participants i del Consell**.

S'ha de tenir clar que aquestes exposicions es podrien emmarcar en una cessió d'espai per part del Consell a l'artista o als artistes, i així havia estat fins aleshores; només que amb aquestes normes el Departament es feia càrrec d'una sèrie de despeses per primera vegada: transport de les obres, difusió de l'exposició, assegurança, suport tècnic i muntatge i, si les parts ho consideraven necessari, edició d'un catàleg.

Així mateix les mateixes normes informaven que el Departament de Cultura es reservava el dret a dur a terme les **exposicions pròpies** programades al marge dels projectes expositius objecte de la selecció, i a acollir les d'altres departaments del Consell (per exemple, exposicions de gent gran a través de l'IMAS a la Misericòrdia o projectes en col·laboració amb entitats i centres d'ensenyament del barri en el cas del Krekovic...).

El 2018, de les set exposicions (més l'«Insòlit») programades directament pel Departament, quatre havien estat seleccionades pel comitè.

El 2019, dels devuit projectes presentats, se'n varen escollir vuit, en espera de confirmar-se'n dos, sis de les exposicions que es veuran entre la Misericòrdia i 'Sa Nostra', provenen de propostes presentades a la convocatòria pública. En aquest recompte, no s'inclouen les sessions d'espai.

Si bé al **Museu Krekovic** s'han anat succeint problemes estructurals puntuals (goteres i avaries diverses al llarg de tota la legislatura), hem mantingut la decisió d'enfocar les exposicions temporals al Museu en un doble sentit:

- ☉ Cap a **propostes expositives inclusives** amb el barri de Nou Llevant on se situa. Per això, s'han fet múltiples activitats amb les escoles i instituts de la zona i amb artistes d'altres indrets que han treballat precisament allà.
- ☉ Amb la programació d'exposicions relacionades amb la **transformació dels espais i entorns**; entre les quals cal destacar la del fons fotogràfic d'Andreu Muntaner i la de l'arxiu de Casa Planas.

Ja des d'un principi es va apreciar que els sis espais dependents del Departament de Cultura eren del tot insuficients, atesa la manca d'espais expositius públics a Palma.

Seguint el manament inicial d'obrir-nos a la societat i a col·laborar amb altres institucions i entitats, es va arribar a un **acord amb la Fundació Sa Nostra** per poder dur a terme a les seves instal·lacions exposicions de gran impacte.

- ☉ La primera va ser durant la Nit de l'Art 2017. Perseguint la idea de fer participar els ajuntaments de les iniciatives culturals del Consell, vàrem produir l'exposició «**Present immediat**» per valorar els guanyadors i finalistes de certàmens municipals d'art contemporani dels darrers anys.

- ☉ La Nit de l'Art 2018 vàrem ocupar tota la planta principal amb l'exposició «**Mata ombres**», una proposta amb artistes de primera línia d'arreu de les Illes Balears a favor de la Fundació Vicenç Ferrer a l'Índia. La segona sala del centre va acollir «**Art per la vida**», en aquest cas, una col·laboració amb Projecte Home.
- ☉ Fins al 2 de febrer 2019, «**Somniant déus**», la relació entre l'escriptor santanyiner Blai Bonet i el fotògraf Il·lumajorer Toni Catany.

Per l'any 2019, s'han refermat els llaços amb la Fundació Sa Nostra i el Departament de Cultura, Patrimoni i Esports continuarà utilitzant les instal·lacions del carrer de la Concepció.

A hores d'ara, ja podem dir que aquestes sales acolliran una gran exposició de **Ñaco Fabré**, la segona edició del «Mata ombres» en col·laboració amb la Fundació Vicenç Ferrer, **Mateu Bauçà** i, gairebé amb tota seguretat, una gran antològica del pintor nord-americà resident a l'illa George Sheridan.

També cal deixar constància de les impulsades des de la Secció de Museus i Exposicions del Departament, en un doble vessant: les nascudes i produïdes a la casa, a vegades, en col·laboració amb altres institucions, com ara ajuntaments, i les propostes presentades per empreses de gestió cultural, associacions o professionals de l'art que hem acollit.

La voluntat ha estat sempre la mateixa: **valorar els artistes mallorquins o residents a**

l'illa, amb una perspectiva doble: recuperar els grans noms desapareguts i donar suport als contemporanis, siguin consagrats o emergents.

Fruit de la **col·laboració amb professionals** d'altres disciplines, va néixer i s'ha consolidat una de les propostes més atractives i noves del panorama artístic illenc: el festival d'intervencions efímeres «**Insòlit**» fet a patis del centre històric de Palma. El Departament de Cultura hi aporta **15.000 €**, un 61 % del cost total. Les persones que han visitat i que han participat a les activitats entorn del festival (MiniInsòlit, rutes Insòlites, conferències, performance...) no han fet més que créixer.

2018 → 8.000 persones
2017 → 6.000 persones
2016 → 3.500 persones

Com a curiositat, volem apuntar que una instal·lació de l'edició I de l'«Insòlit», va ser seleccionada per participar a la Biennial de Venècia 2018.

Atesa la diversitat i qualitat de les propostes expositives, al final d'aquest capítol, s'inclou una **relació de totes les exposicions fetes entre 2015 i 2018 i les programades per a 2019:**

Com es pot comprovar en la relació, durant tota la legislatura hem tengut especial cura d'assegurar la **presència femenina** en les nostres exposicions, hem volgut posar al lloc que es mereixen tant comissàries com artistes de totes les disciplines. Cada any, el Dia de la Dona treballadora, l'hem celebrat a la Misericòrdia amb exposicions protagonitzades per dones, ja sigui com a

tema de l'exposició o com pel gènere de la comissària o de les artistes.

Així, entre les exposicions ja fetes i les programades per a 2019, un total de vint-i-una dones han comissariat cinquanta-tres exposicions del Departament de Cultura i, entre individuals i col·lectives, més de trenta artistes han exposat la seva obra.

Quant a les **convocatòries**, el 2017 per primera vegada en la història, es va convocar una **subvenció adreçada als projectes expositius dels artistes**, és a dir, ajudar els creadors a produir l'exposició. Fins aleshores, només hi havia una subvenció per a empreses, concretament per als projectes expositius de les galeries.

Volem destacar la bona relació mantinguda amb les empreses del sector que ha possibilitat la col·laboració activa per part del Departament en l'organització de la **Nit de l'Art de Palma**, sense dubte la data més important del calendari d'exposicions de la capital. En aquesta data tan assenyalada, el Departament de Cultura ha organitzat un cicle de conferències sobre col·leccionisme (2016) i s'ha fet càrrec de les visites guiades a les exposicions (2016, 2017 i 2018).

Així mateix, cada any durant la Nit de l'Art, el Departament de Cultura cedeix un espai a la Misericòrdia a l'**associació de galeries d'art de la Part Forana** per afavorir que els seus artistes també puguin veure la seva obra exhibida a la ciutat en una data tan significativa.

Dins el primer trimestre de 2019, el **Museu d'Art del Consell de Mallorca** es convertirà en una realitat. El 12 de desembre de 2016,

el Ple del Consell de Mallorca va aprovar per unanimitat la creació del Museu d'Art del Consell de Mallorca.

La constitució del Museu respon a la Llei de museus de les Illes Balears (4/2003), que estableix que els fons d'art s'han d'organitzar com a col·leccions i integrar-se, si escau, en les xarxes insulars de museus.

Però, més enllà de la normativa, des del punt de vista cultural la idea està justificada per la necessitat de posar en relleu, catalogar i estudiar, restaurar i conservar adequadament, a més de difondre amb la màxima eficàcia al conjunt de la societat el patrimoni moble del Consell i, en particular, el fons artístic.

Aquest està format essencialment per la pinacoteca de l'antiga Diputació Provincial, les col·leccions d'art contemporani, les col·leccions del Museu Krekovic i la col·lecció Marroig, és a dir, el fons ja catalogat, a més de les adquisicions fetes entre l'any 1939 i l'actualitat, que resten per catalogar.

És cert que al llarg de les darreres dècades la institució ha posat en marxa iniciatives en aquest sentit, però es trobava a faltar un **pla director, integral i coherent**, que establís les línies d'actuació futures en temes d'exhibició, de restauració i conservació, d'estudi i de difusió, i que, per altra part, definís quines són les expectatives del nou museu en el marc sociocultural, conforme a un plantejament museològic coherent i a la definició d'un organigrama de gestió específic.

Finalment, cal establir una relació dinàmica entre el museu i les persones usuàries i, per tant, promoure les funcions d'intercanvi cultural i de debat intel·lectual que pot generar aquest conjunt patrimonial, atenent a la dimensió social que tenen l'obligació d'assumir tots els equipaments culturals de gestió pública, en general, i el nou organisme museístic, en particular.

Marià Carbonell és l'autor del Pla Museològic del Museu d'Art del Consell de Mallorca.

Com hem dit, s'inauguraran les dues primeres exposicions permanents (requisit ineludible per aconseguir el reconeixement com a col·lecció museogràfica): la dedicada als artistes mallorquins de final del segle XIX i primera meitat del XX a la capella, i la dedicada als artistes estrangers que han creat a Mallorca al Museu Krekovic.

Donacions i compres

El patrimoni artístic del Consell s'ha vist incrementat de manera important aquesta legislatura amb la compra i les donacions fetes per part d'artistes o dels hereus.

El **criteri** seguit a l'hora de fer les compres ha estat el marcat pel personal tècnic de Museus i Exposicions, és a dir, completar les col·leccions existents al fons d'art del Consell per poder formar part de la futura col·lecció museogràfica del Consell de Mallorca.

DONACIONS

© Donació de l'obra *Illu. Runes i núvols* (2017), d'Astrid Colomar per part de l'autora. El Departament de Cultura,

Patrimoni i Esport pot fer ús de l'obra per formar part de la futura col·lecció museogràfica del Consell de Mallorca.

© Donació de l'obra *Paysage Nocturne* (1962) de l'artista George Sheridan.

© Donació de seixanta-set serigrafies de l'exposició col·lectiva «Art per la vida-2» produïda junt amb Projecte Home. Els artistes són:

Ferran Aguiló, Jaume Alós, José Aranda, Joan Àvila, Joan Bennassar, Mateu Bauzá, Biel Bover, Nils Burwitz, David Campaner, Maria Carbonero, Pilar Cerdà, Félix Coll, Pep Coll, Tomeu Coll, Astrid Colomar, Dolors Comas, Joan Costa, Paco Espinosa, Ñaco Fabrè, Natalia Fariñas, Robert Ferrer, Pep Guerrero, Gustavo, Damià Jaume, Mercedes Laguens, James Lambourne, Guillem Llabrés, Alicia Llabrés, Llabrés-Campins, Pep Llambias, Isabela Lleó, Andreu Maimó, Luis Maraver, Juan March, Martín Mas, Teresa Matas, Menéndez Rojas, Marian F. Moratinos, Marta Murgades, Pedro Oliver, Esther Olondriz, Juan Pascual Roca, Ángel Pascual Rodrigo, Cris Pink, Miguel Planas, Andreu Planas, Kake Portas, Albert Roca, Pep Roig, José Luis Romartinez, Toni Salom, Lourdes Sampol, Alfons Sard, Gabriela Seguí, Miguel Segura, Josep M. Sirvent, Malena Tous, Olimpia Velasco, Tomeu Ventayol, Miquela Vidal, Luis Vidaña, Tià Zanoguera, Yolanda Adrover, Jose Maria Alaminos, Ramón Company, Mariano Mayol i Vicenç Palmer.

COMPRES

- Ⓢ *Nu* (1933) de l'artista Archie Gittes.
- Ⓢ *Coanegra – Janer – Capvespre – Janer* (1984) de l'artista Ritch Miller.
- Ⓢ Compra d'un lot format per dos quaderns d'artista de Joan Bauçà Mas i cinquanta dibuixos d'Agustí Buades Frau. Les tres obres són del segle XIX, si bé només consta la data del quadern negre, 1864.
- Ⓢ Quadre del pintor Antoni Fuster Forteza, sense títol, segurament del darrer terç del segle XIX.
- Ⓢ Compra d'un quadre que representa el rei Jaume I. L'obra sembla que va ser encarregada per la família Torrella el segle XVII, seguint la tradició que les principals institucions i les famílies que varen participar en la conquesta honorassin el conquistador amb un retrat en l'estança principal.
- Ⓢ *Sense títol* (2006) de Luis Maraver.
- Ⓢ *Paisatge de muntanya* (final de segle XIX) d'Antoni Ribas Oliver.

Ⓢ *Pensant* (2018) de Lourdes Sampol.
Per al 2019 s'ha previst una dotació de 100.000 € (40.000 € més que l'exercici passat) per adquirir obres d'art, a judici del personal tècnic, per enriquir i completar el fons d'art del Consell.

Per altra banda, el Consell de Mallorca, a través del Departament de Cultura, és membre dels patronats de la **Fundació Coll Bardolet** i de la **Fundació Museu es Baluard**, el museu d'art contemporani més important de Mallorca i de les Illes Balears.

Sempre hem cregut en el paper del Consell dins el patronat del Museu, com demostra el fet que dels 250.000 € destinats el 2014 a la institució per part del Departament de Cultura, es va incrementar la quantitat a 325.000 € el 2015 i el 2018 es va augmentar fins a l'ajuda actual, 500.000 € anuals.

Relació d'exposicions fetes aquesta legislatura:

2015			
SALA	EXPOSICIÓ	AUTORIA	COMISSARIAT
CAPELLA	TRÀNSITS. OBRA RECENT DE LA NOVA GENERACIÓ D'AUTORS DE CÒMIC DE LES ILLES BALEARS	Tomeu Pinya, Bartolo Torres, Josep Oliver, Pau, Àlex Fito, Canizales, Ata, Jaume Balaguer i Òscar Martín	Tomeu Seguí
CAPELLA	RITCH MILLER. SEMPRE	Ritch Miller	Gudi Moragues

2016			
SALA	EXPOSICIÓ	AUTORIA	COMISSARIAT

KREKOVIC	FÀBRIQUES I HORTS		
PLANTA BAIXA	1715. LA FI DEL REGNE ENMIG DEL MAR?		Tomeu Mestre, <i>Balutxo</i>
ASIM	EMILI JUNCADELLA: AVENTURES EN 3D D'UN MUNTANYENC EXPLORADOR (1910 – 1927)	Emili Juncadella	Nat Projectes
CAPELLA	ECCE MULIER	Ana Laura Aláez, Louise Bourgeois, Arantxa Boyero, David Campaner, Fèlix Coll, Carles Congost, Susy Gómez, Marcos Juncal, Natasha Lébedeva, Jesús Palma, Natxa Pomar, Marta Pujades, Eulàlia Valldosera i Curro Viera	Ana Bàrbara Cardellà i Maria José Coromines
KREKOVIC	EXPOSICIÓ DEL CONCURS LITERARI DELS CENTRES EDUCACTIUS DEL BARRI		Tres Serveis Culturals
CAPELLA	LA GUERRA DE SUCESSIÓ A LES ILLES BALEARS		Mateu Morro
PLANTA BAIXA	EXPOSICIÓ CARTELLS DEL CONCURS DE L'ESCOLA D'ART I SUPERIOR DE DISSENY DE LES ILLES BALEARS (Dia Internacional del Jazz 2016)	Escola d'Art i Superior de Disseny de les Illes Balears	Oscar Pipkin
PLANTA BAIXA	MOVIMENTS ALEATORIS	Norbert Schäfer	Cati Vallespir
PATIS DE PALMA	FESTIVAL INSÒLIT	Maria Clara Riera, André Castro, Pau Sarquella i Carme Torres	
CAPELLA	VETLANT LA SERRA DE TRAMUNTANA. XIMENA IZQUIERDO	Ximena Izquierdo	
JARDINS	RÖADKILL MOTORHEAD BY PEP BONET	Pep Bonet	Fonart
CAPELLA	NOVES PRESENCIES 2016	Aina Albo Puigserver, Xisco Duarte, Grip Face i Damià Vicens	
PLANTA BAIXA	L'OBJECTE SONOR. SEIXANTA ANYS DE GRAFISME MUSICAL A MALLORCA		Tomeu Canyelles i Tomeu Mulet
CAPELLA	AMADEO ORELLANA. MAGIC POISON	Amadeo Orellana	Biel Amer
CAPELLA	LA NOVA ONADA. AUTORS EMERGENTS (CÒMIC 2016)	Margalida Vinyes, Nívola Uyà, Pepmi Garau, Marta Masana, Flavia Gargiulo, Gonzalo Aeneas+Enric Pujadas, Enriqueta Llorca, Francesc Grimalt, Saeta, Charly Jofre+Ihrlie Serra, Beatriz Colom, Agus Ripoll+Sebastià Cabot, Felio Brenes, Elena Rodríguez, Toni Planissi+Xisco Fuster, Motxuel+Miquel Noguerol, Jaume Font Rosselló, Pere Salvà, Pere Banek, Pau Arévalo, Pato Conde, Juanfran Mota, David Riera, Javier Crux, Javier Barrera i Loreto Aroca	Tomeu Seguí
KREKOVIC	FONS PICTÒRIC DE LA FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE PALMA		
ASIM	CAMINOS DEL MONSÚN	Gabriel Brau	Col·lectiu F22/FAFIBA

CAPELLA	INTRODUCING 2+2	David Campaner, Fèlix Coll, Joan Costa i Luis Maraver	Antoni Torres i Gudi Moragues
---------	-----------------	---	-------------------------------

2017			
SALA	EXPOSICIÓ	AUTORIA	COMISSARIAT
PLANTA BAIXA	NORBERT SCHÄFER. MOVIMENTS ALEATORIS	Norbert Schäfer	Cati Vallespir
PLANTA BAIXA	DEU MIRADES A L'ABANDÓ	Fotolateras (Marinela Forcadell y Lola Barcia), Xavier Ferrer Chust, Vicente Greus, Rui Mororão, Joan Forteza, Manel Quiros, Cristian Rodríguez Agudelo, Juan Carlos Gargiulo, Rubén García, Ramón Siscart	Joan Forteza
CAPELLA	RAMON LLULL 700 ANYS DE MISSIÓ		Jordi Gayà
KREKOVIC	JANE'S WALK CIUTAT ESCOLA		
PLANTA BAIXA	ESCENES ETÍOPS	Joaquim Seguí	Maripau Ruíz
CAPELLA	L'ÀNIMA DE L'INVISIBLE	Arantxa Boyero, Astrid Colomar, Las taradas, Laura Marte, Marta Pujades i Olimpia Velasco	Georgina Sas
PLANTA BAIXA	PARAULES DE CIMENT	Llorenç Vidal, <i>Garrit</i>	
CAPELLA + PLANTA BAIXA	DIONÍS BENNÀSSAR, MÉS ENLLÀ DE LA PINTURA	Dionís Bennàssar	Andreu Aguiló
ASIM	LOS TRABAJOS Y LOS DÍAS. COLECCIÓN DE RETRATOS	Teresa Ordinas i Cata Loshuertos	
KREKOVIC	EL RETRAT DE DIVERSES CARES D'UNA REALITAT		Aina Bauçà
KREKOVIC	UN MÓN DE MIL DIMONIS		Carme Castells
ASIM	KALAHARI, EL DESERT VERMELL + LA NATURA A TRAVÉS DE LA FOTOGRAFIA MACRO		Col·lectiu F22/FAFIBA
KREKOVIC	OBRES DEL FONS D'ART CONTEMPORANI		
PATIS DE PALMA	INSÒLIT: INTERACCIONS	Adriana Bravo i Carlos Morell	Aina Bigorra, Erik Herrera i Pep Rovira
CAPELLA	HALLARD, DEL MORAL I TORRES. TRES FOTÒGRAFS MIREN BARCELÓ A LA CATEDRAL DE MALLORCA	François Halard, Jean Marie del Moral i Agustí Torres	Biel Mesquida i Miquela Forteza
PATI CENTRE CULTURAL LA MISERICÒRDIA	EnvaSOS	Joan Lacomba	Joan Lacomba

'SA NOSTRA'	PRESENT INMEDIAT	Arantxa Boyero, Carles Congost, Democracia, Patricia Esquivias, Lara Fluxà, Bel Fullana, Grip Face, Las Taradas, Nauzet Mayor, Neus Marroig, Levi Orta, Tomàs Pizà, Marta Pujades, Francesc Ruiz i Laura Torres Bauzà,	Pilar Rubí
CAPELLA	LA NOTÍCIA DIBUIXADA		Tomeu Seguí
PLANTA BAIXA	ART PER LA VIDA II	Guillem Aulí, Joan Àvila, Mateu Bauzà, Joan Bennàssar, Ramon Canet, Maria Carbonero, Pep Coll, Joan Costa, Paco Espinosa, Ñaco Fabré, Marian F. Moratinos, Rafa Forteza, Pep Guerrero, Damià Jaume, Pere Juan, Mercedes Laguens, Alícia Llabrés, Llabrés Campins, Pep Llambias, Amador Magraner, Luis Maraver Moreno, Martín Mas, Teresa Matas, Mariano Mayol Pizà, Menéndez Rojas, Pedro Oliver, Miquel Planas, Riera Ferrari, Dolores Sampol, Lourdes Sampol, Horacio Sapere, Tòfol Sastre, Juan Segura, Josep Maria Sirvent, Antoni Socias, Andreu Terrades, Malena Tous, Tomeu Ventayol i Miquela Vidal, Miquel Barber, Biel Calafat, Pacífic, Florit Nin, Jofre, Núria Marquès, Mascaró, Klaus Netzle, Pere Pons, Núria Roman i Laetitia Lara, Pedro Maria Asensio Fernández, Erwin Bechtold, Maria Catalan, Tauste, Carles Guasch, Gilbert Herreyns, Josep Marí i Tur Costa, Enric Riera.	Projecte Home
KREKOVIC	UN RECORREGUT FOTOGRÀFIC PER LA FAÇANA MARÍTIMA DE PALMA (1860 – 1960). HOMENATGE A ANDREU MUNTANER DARDER	Andreu Muntaner Darder	Jaume Garau, Jaume Gual, Dolores Ladaria, Andreu Muntaner Sans i Francesc Bonín
CAPELLA	QUAN L'ART RESTAURA LA MEMÒRIA	Andreu Maimó Barceló	Guillem Frontera

2018			
SALA	EXPOSICIÓ	AUTORIA	COMISSARIAT
CAPELLA + PLANTA BAIXA	2 + 2 GENERACIONS	Lourdes Sampol, Àlícia Llabrés, Júlia Ribas, Maria Colom	Antoni Torres
ASIM	EVEREST 1921	Royal Geographical Society	Nat Projectes (Bartomeu Tomàs)
CAPELLA + PLANTA BAIXA	MATI KLARWEIN. LA LLUM DEL SOMNI	Mati Klarwein	Gudi Moragues
CAPELLA	MENDIOLA SEVEN VIEWS	Josep Antoni Mendiola	Biel Amer
KREKOVIC	ARXIU CASA PLANAS		Marina Planas
CAPELLA	BRUNET INÈDIT	Miquel Brunet	Gabriel Carrió
'SA NOSTRA'	MATA OMBRES	Joan Bennàssar, Joan Aguiló, Luis Maraver, Esther Olóndriz, Mariano Mayol, José Manuel Menéndez Rojas, Joan Costa, Beatriz Polo, Carles Guasch, Júlia Ribas, Adrián Cardona, Enric Riera, Marc Jesús i Paca Florit.	Antoni Torres
CAPELLA	ELS ANYS DELS TEBEOS	Benejam, Opisso, Tínez, Coll, Urda, Muntañola, Sanchís, Palop, Karpa, Manuel Gago, Vañó, Herrero, López Blanco, José Ortiz, Leopoldo Ortiz, Boixcar, Àngel Puigmiquel, Martínez Osete, Bielsa, Laffond, Llobera, Martín Salvador, Marc Farell, Roso, Julio Ribera, Boix, Vicente Ibáñez, Ambrós, Pardo, Darnís, Iranzo, Giner, Bernal, Carrillo, Bernet pare, Escobar, Peñarroya, Cifré, Conti, Francisco Ibáñez, Manuel Vázquez, Figueras, Raf, Carlos Giménez, Purita Campos...	Cluster del Còmic
CAPELLA + PLANTA BAIXA	CRIADA	Àngel Muerza, Pep Canyelles, Carme Roig, Vicenç Torres, Miquel Àngel Femenies i Ramon Valentí.	Maria José Corominas i Anna Bàrbara Cardellà

2019			
SALA	EXPOSICIÓ	AUTORIA	COMISSARIAT
ASIM	ASSOCIACIÓ CULTURAL VINCULADA AL CEF, ESCOLA DE FOTO I VÍDEO.		
PLANTA BAIXA	BERNAT VIDAL I TOMÀS		Isabel Vidal
ASIM	OCUPACIÓ DE LA SALA PER UBICAR PROVISIONALMENT EL FONS DE L'ARXIU DEL SO		
PLANTA BAIXA	CERTAMENT D'ARTS PER A GENT GRAN		
PLANTA BAIXA	MESTELRICH: L'HOME CIRC		Sebastià Jordà
PLANTA 1 + PLANTA 2	UIB		
CENTRE DE CULTURA 'SA NOSTRA'	ÑACO FABRE	Ñaco Fabre	Pilar Rubí
ASIM	ANDROIDS IN THE WOODS	Toni Amengual	
LA RAMBLA	POESIA DE LA MEDITERRÀNIA		Biel Mesquida
PLANTA BAIXA +PLANTA 1 + PLANTA 2	ANDREU VIDAL		Magdalena Aguiló
PLANTA 1 + PLANTA 2 + ASIM	FAFIFA	Sueños paralímpicos/Guerreros de seda. Juan Armentia	
PATIS DE PALMA	INSÒLIT		Aina Bigorra, Erik Herrera, Pep Nigorra
PLANTA BAIXA + PLANTA 1 + PLANTA 2 + ASIM	BERNARD SHAW		Pedro Barbadillo
CENTRE DE CULTURA 'SA NOSTRA'	MATA OMBRES		Toni Torres
PLANTA BAIXA	ART FORANA		
PLANTA BAIXA + PLANTA 1 + PLANTA 2	CÒMIC		
CENTRE DE CULTURA 'SA NOSTRA'	MATEU BAUÇÀ		Gudi Moragues i Jaulin de Sartre)
CAPELLA	FONS D'ART		

4. Arts escèniques

A principis d'aquesta legislatura el clima entre el sector de les arts escèniques professional i el Departament de Cultura era d'enfrontament. El mateix succeïa en el Teatre Principal: tenia males relacions amb les companyies professionals de l'illa i també amb els teatres municipals.

Aquesta mala relació, venia motivada, bàsicament, per la falta de diàleg i el fet d'anul·lar les convocatòries de subvencions d'anys anteriors.

El **retroament** entre l'Administració i el sector es va haver de dur a terme des de dos àmbits coordinats: el Departament de Cultura i el Teatre Principal.

Es varen fer reunions de feina amb tot el sector de les arts escèniques, per entendre la magnitud del dany i estudiar com resoldre'l. Ens vàrem reunir amb **Illescena**, l'associació que aglutina les principals empreses d'arts escèniques professionals; amb la **Federació Balear de Teatre Amateur**, FBTA primer, i després amb la seva successora, la Plataforma Balear de Teatre Amateur, GEST; amb l'**Associació d'Actrius i Actors Professionals de les Illes Balears (AAPIB)**; amb companyies independents de dansa, circ i teatre que interpreten els muntatges dins i fora de l'illa, ja sigui a la Península o a l'estranger; amb clowns i amb responsables de **teatres municipals** de Mallorca.

Aquestes reunions s'han anat repetint de manera periòdica a demanda dels interessats o de nosaltres mateixos.

Com a primera mesura, es va decidir encarar la problemàtica de front i es va comanar la redacció d'un document que recollís les **línies de futur per a les arts escèniques de Mallorca**; la proposta que marca les línies de treball a seguir va ser fruit d'un **procés participatiu** sobre les arts escèniques a Mallorca, on es va donar veu a tots els implicats: companyies de teatre, dansa, clowns, programadors, responsables de teatres municipals, personal tècnic, associacions d'actors i d'actrius, productores... El resultat són unes línies obertes que cobreixen diferents àmbits del sector, amb aturada especial a la definició del futur del Teatre Principal de Palma.

Es varen definir tres nivells d'urgència:

- 🌀 **Curt termini**, donar resposta a les necessitats i a les exigències públiques del Teatre Principal. Els reptes de la persona que ocupi la direcció-gerència són enfortir la identitat del Teatre amb unes línies clares i definir i implementar una organització nova, que garanteixi millores en la gestió.
- 🌀 **Mitjà termini**, es planteja la possibilitat que el Teatre Principal assumeixi, des d'una visió estratègica, el lideratge i la responsabilitat de donar resposta a les necessitats del sector de les arts escèniques a Mallorca.
- 🌀 **Llarg termini**, es proposa un canvi estructural de la gestió pública de les arts escèniques a Mallorca, mitjançant la creació d'un organisme autònom consorciat en el qual participin diferents administracions (bàsicament

el Consell Insular de Mallorca i el Govern de les Illes Balears), a fi de portar a terme una gestió integral del sector.

A hores d'ara, les propostes a curt i mitjà termini ja s'han materialitzat. Tot just acabat el procés participatiu, per primer cop en la història del Teatre Principal, es va posar en marxa un altre procés, aquest per **cobrir la plaça de director-gerent**, que part damunt els altres criteris de selecció, prevalia el projecte per al futur del Teatre de l'aspirant.

Al llarg d'aquest mandat s'ha treballat per redefinir el paper del Teatre Principal de Palma com a element vertebrador del conjunt de teatres municipals i com a element clau en el model d'arts escèniques de Mallorca.

El **Teatre Principal** ha convocat i coordinat les reunions periòdiques entre tots els **teatres municipals** amb programació estable, ha impulsat les **coproduccions amb companyies** illenques i ha lluitat per garantir un **recorregut** de les obres més enllà de Palma.

Així, d'entre les tasques dutes a terme des del teatre, podem destacar:

- ☉ Plantejament de **dues línies de programació** diferenciades per sala:
SALA GRAN: programació multidisciplinària equilibrada i variada, d'acord amb la pluralitat actual de la ciutadania, amb propostes que tornin a posicionar el TP dins dels circuits de teatres de l'escena nacional.

SALA PETITA: programació d'avantguarda, de risc, de nous llenguatges i experimental. Un lloc de creació viu, que atregui públics nous, que integrin el TP en el seu espai d'oci. Un espai de suport a la creació contemporània local i un espai de trobada entre els creadors locals i les companyies de referència de la resta de l'Estat, que treballen sobre formes noves i llenguatges nous.

- ☉ Col·laboració amb **centres de creació escènica**: signatura de tres convenis de col·laboració amb altres tants centres de creació escènica: un enfocat a la dramaturgia, amb la companyia **La Fornal** de Manacor; un segon, a llenguatges nous, amb el **CINE** de Sineu; finalment, un tercer, a dansa contemporània, amb la companyia **Eima** de Maria de la Salut. Són convenis bianuals (2018-2019) per un import de 25.000 €.

- ☉ **Produccions pròpies i coproduccions**: el total de produccions i coproduccions amb les companyies d'art escènic més rellevants de l'illa és de 16. Per gèneres: teatre, 7; llenguatges nous, 3; dansa, 2; teatre familiar, 2; circ, 1, i òpera, 1. En total 176 funcions, que han vist 12.835 persones només al Teatre Principal. En citarem un grapat:
PRODUCCIONS: **La nit de Catalina Homar**. Teatre. José Carlos Llop. **Les darreres paraules**. Teatre. Carme Riera. **Sentinel**. Circ. Circ Bover. **Las Muchísimas**. Dansa. Mariantònia Oliver. **Rostoll cremat**. Teatre. Producció pròpia amb Produccions de Ferro. Toni Gomila. **Mar de fons**.

Teatre. Producció de Teatre Principal i Teatre Lliure amb Iguana Teatre.

COPRODUCCIONS: *Guium, o la ciutat adormida*. Teatre. Toni Lluís Reyes/La Fornal. *Ningú no va als aniversaris a l'estiu*. Llenguatges nous. Lluki Portas. *La classe*. Teatre. Sergio Baos. *Mira Miró*. Familiar. Baal. *#Comviure*. Llenguatges nous. Diego Ingold i Joan Fullana *Refugi*. Coproducció del Teatre Principal de Palma, Teatre Principal de Maó, Sa Xerxa de Teatre Infantil, Institut d'Estudis Baleàrics i Clownidoscopio Teatre.

- ☉ Allargar els **períodes d'exhibició** dels espectacles produïts incentivant la **mobilitat** a altres espais municipals i nacionals, així:

Guium, o la ciutat adormida després de representar-se a l'Auditori sa Màniga, Calvià, Teatre de Santa Maria, Teatre de Capdepera, Teatre La Unió de Son Servera i Auditori d'Alcúdia, es va representar al Teatre Rialto de València (del 2 al 5 de febrer de 2017) *La nit de Catalina Homar* i *Les darreres paraules* a més de a distints teatres de Mallorca es varen poder veure en programa doble al Teatre Nacional de Catalunya, del 15 al 18 de novembre, i al Teatre Principal de València, del 23 al 25 de novembre de 2018. *Mira Miró* al Teatre Arriola d'Elorrio (Biscaia), Teatre d'Artà, Auditori d'Albacete, Danza Xixon, Salerno (Itàlia), entre d'altres indrets. *Las Muchísimas* va

cloure la XXXI Fira Internacional de Teatre d'Osca. *Rostoll cremat* es va representar al Palau de Congressos de Santa Eulàlia (Eivissa), al Teatre Principal de Maó, i es presentarà al Festival Grec de Barcelona (juliol de 2019). *Mar de fons* al Teatre Lliure de Barcelona, febrer de 2019.

- ☉ Des del Departament s'ha impulsat el **Premi Mallorca de Dramatúrgia**. El text premiat, *Els ulls dels altres*, de Sadurní Vergés, primer serà una lectura dramatitzada a representar a l'escenari Teatre el 9 de febrer i, posteriorment, es convertirà en un muntatge produït pel Teatre.

També es important gaudir de bones relacions amb el sector fora de l'illa, per això s'ha treballat en l'establiment de col·laboracions noves amb els centres de creació d'àmbit nacional (**Companyia Nacional de Teatre Clàssic, Teatre de la Zarzuela, Centre Dramàtic Nacional i Companyia Nacional de Dansa**), incorporant-se de forma regular les propostes en la programació i garantint la presència del Teatre Principal a les principals **fires nacionals i internacionals**: Festival Grec (Barcelona), Biennal de Teatre de Venècia, Temporada Alta (Girona), Tercera Setmana (València), Mostra de Teatre d'Alcoi, Festival Pedraviva (Menorca) i Fira de Tàrraga.

El Teatre Principal ara ja vertebrava la xarxa de teatres i auditoris municipals de Mallorca, pot dir-se que ha esdevingut la institució de referència en termes de qualitat en la producció de continguts de teatre, dansa, lírica i música contemporània i la seva programació

garanteix l'accés de plantejaments atrevits i innovadors. Finalment, s'ha assolit el compromís de tenir presència en els circuits estatals i europeus.

Les xifres d'espectadors, els ingressos de taquilla i el nombre de produccions i coproduccions amb companyies i artistes mallorquins són els més alts que s'han aconseguit.

Les músiques noves s'han consolidat al Principal, tant les formacions de petit format a la sala Petita com les més ambicioses a la sala Gran, gràcies a una programació continuada i seriosa. La sala Petita ha aconseguit fidelitzar un públic familiar i jove.

Actualment està en procés d'elaboració la renovació dels estatuts i la regulació dels llocs de treball del Teatre Principal de Palma.

La voluntat dels responsables del Departament de Cultura ha estat ajudar el sector en la mesura de les possibilitats que té l'Administració per fer-ho i majoritàriament s'ha fet via subvenció pública.

A la revolució generada pel CACIM, el **Catàleg d'activitats culturals de Mallorca**, on una de les dues línies d'actuació és el Circuit d'Arts Escèniques de Mallorca, s'hi han d'afegir els canvis importants introduïts (una vegada escoltada la voluntat del sector) en la redacció de les **convocatòries per ajudar en la producció, muntatge i distribució de les obres** que, any rere any, han anat augmentant la partida, tan és així que per enguany la convocatòria

que més creix és la d'arts escèniques, amb 65.000 €. En total són 365.000 €.

Durant aquests anys, han comptat amb l'ajuda del Departament de Cultura, mitjançant convocatòria pública, destacades obres escèniques, per exemple:

- 🌀 *Hanna dels tres països*. **Iguana Teatre**
- 🌀 *Joseph K.* **AuMents**
- 🌀 *Quan venia l'esquadra*. **El Somni Produccions**
- 🌀 *Fuita i martiri de Sant Andreu Milà*. **La Fornal d'espectacles**
- 🌀 *Abans que arribi l'alemany*. **Res de Res i En Blanc**
- 🌀 *Grease el musical*. **Baleartmusic**
- 🌀 *El principito*. **Pasodos**
- 🌀 *Frozen la reina de gel*. **Mallorca So**
- 🌀 *Cabaret intimíssim*. **Joan Fullana**
- 🌀 *Aquí no paga ningú*. **Estudi Zero Teatre**
- 🌀 *Sentinel*. **Circ Bover**
- 🌀 *Ballum*. **Companyia Marinatònia Oliver**

Més enllà de les ajudes a la programació, el 2018 es va introduir una **convocatòria nova per a espais de creació explotats per empreses** que disposa de dues línies, una per a infraestructures i l'altra per a despesa corrent. S'hi poden acollir les sales de teatre privades i els centres d'arts escèniques que fan residències i, de fet, així ha estat.

El Consell de Mallorca, com a membre fundacional de la **Fundació Teatre del Mar**, aporta a través del Departament de Cultura una ajuda anual de 40.000 €.

La **Fira de Teatre de Manacor**, organitzada per la Fundació Teatre Municipal de Manacor, compta anualment amb l'ajuda

del Departament, a través de les convocatòries, de manera extraordinària l'any 2018 va disposar d'una nominativa de 40.000 €.

5. Imatge

L'Arxiu del So i de la Imatge de Mallorca (ASIM) és, ara per ara, l'eina més eficaç per a la salvaguarda i difusió del **patrimoni audiovisual** de l'illa.

El gener de 2019 s'estan duent a terme les tan esperades **millores estructurals i arxivístiques** per ampliar la cabuda del fons.

Al llarg de la legislatura s'han fet moltes passes per aconseguir **incrementar aquests fons arxivístic** del Consell, amb documentació i material visual i sonor de procedència pública i privada.

Les donacions i cessions a l'ASIM des de 2015 amb valor econòmic considerable, han estat les següents:

© **Fons Audiovisual Sa Nostra Caixa de Balears** (900 cintes de vídeo beta i VHS, 400 DVD, 104 cintes d'àudio, 100 llibres de temàtica cinematogràfica). **Col·lecció Joan Carles Palos** (1.168 vinils de música cinematogràfica). **Col·lecció José Antonio Pérez de Mendiola** (200 llibres i publicacions de temàtica cinematogràfica i audiovisual). **Fons Benigne Palos** (1.500 diapositives de temàtica excursionista). **Fons Tramuntana TV —Alaró—** (671 cintes VHS de programes emesos entre 1988 i 2004 a la televisió local d'Alaró). **Fons Teresa Pou —fotògrafa professional—** (6.000 negatius i contactes). **Fons fotogràfic Tom Weedon** (1.227 negatius).

© Capítol a part mereix la compra del Consell de Mallorca de l'arxiu de Ràdio Televisió de Mallorca SAU. L'octubre de

2017 el Consell va adquirir els drets d'ús i explotació de tot l'arxiu sonor i visual de la RTV. La quantitat pagada a l'administrador concursal va ser de 150.000 €.

L'Arxiu del So i la Imatge ha continuat amb la seva tasca **divulgadora** del patrimoni cinematogràfic illenc o lligat a cineastes i personalitats de Mallorca. En són un exemple els cicles de cinema dedicats a **Daniel Monzón, Camilo José Cela i Agustí Villaronga**.

Una altra actuació destacada, desenvolupada des de l'ASIM, ha estat la convocatòria del **Premi Mallorca de Fotografia**, adreçat a premiar un projecte expositiu; a més de la dotació econòmica, el premi consisteix a fer després una exposició del projecte finalitzat.

El 2018 el premi es va atorgar el 3 de desembre a l'Escola Superior de Disseny de les Illes Balears i va recaure en el fotògraf Antoni Amengual. El mes d'abril s'inaugurarà l'exposició «Androids in the Woods», d'Antoni Amengual, el projecte guanyador del Premi Mallorca de Fotografia 2018.

Des de l'ASIM es col·labora anualment amb l'organització del **Cicle de Cinema de Muntanya**, organitzant projeccions i acollint exposicions de fotografia.

A més, tant el Museu Krekovic com les sales del Centre Cultural la Misericòrdia acullen al llarg de l'any un grapat nombrós

d'exposicions de fotografia, l'**Associació de Fotògrafs Professionals de les Illes Balears** organitzen, en aquestes mateixes sales, cursos, conferències i exposicions, que compten amb el suport de l'ASIM.

En el capítol de **subvencions**, des del 2015 fins a la convocatòria actual 2019 s'ha augmentat, dels 150.000 € de dotació d'aquell any als 350.000 d'enguany.

Així mateix, s'han incrementat les línies de subvenció segons les necessitats del sector, el 2017 es va incorporar per primera vegada una **línia per ajudar a organitzar festivals de cinema**, dotada amb 50.000 €.

El 2019 l'increment pressupostari se centra en la línia de documentals (+30.000 €), la raó és perquè des de fa uns anys el **documental** s'ha consolidat com el gènere cinematogràfic més estès a Mallorca, reflex d'això és que és la línia amb més sol·licituds presentades.

Però mai no s'han deixat de banda les ajudes als **curtmetratges**, vertader banc de llavors audiovisuals, amb treballs importants premiats internacionalment.

D'aquests darrers anys es podrien destacar, per la qualitat, els següents:

DOCUMENTALS

«**Espies a la sorra. Objectiu Espanya**» (2015) de Pablo Azorín i Marta Hierro, Quindrop. La història inèdita d'un grup d'exiliats de republicans al servei de l'espionatge militar nord-americà a Espanya durant la II Guerra Mundial.

«**Vida i mort d'un arquitecte**» (2016) de Miguel Eek, Mosaic. Documental que reivindica la figura de l'arquitecte Josep Ferragut, una de les personalitats més interessants dels anys 60 a Mallorca, i que recorda les circumstàncies del seu assassinat.

«**Els papers de don Camilo**» (2016) de Pedro Barbadillo, Tresques. Un acostament al Premi Nobel i a l'estada a Palma, de la mà de la seva neta.

«**L'inferrn més hermós que conec**» (2017) de Pep Bonet i Cesc Mulet, La Perifèrica. Aquest document gràfic neix dels diaris que el pediatre Jorge Muñoz escriu durant les seves estades al Txad i de les fotografies i les imatges preses per Pep Bonet.

«**Ossos que xerren. La fossa dels tres mariandos**» (2017) Pedro de Echave, Quindrop. Documental que mostra per primera vegada a les Balears el seguiment exhaustiu, al llarg de dos anys, de tot el que representà el procés d'exhumació de la fossa del tres mariandos de Sant Joan, assassinats durant la Guerra Civil.

«**Destrucció creativa d'una Ciutat**» (2018), amb la direcció i producció Carles Bover Martínez (ajuda al guió i ajuda al documental). Documental que dona veu a les dones que a través de les seves barriades i situacions personals fan un retrat de Palma.

«**Ciutat dels morts**» (2017) de Miguel Eek, Mosaic. Documental que segueix durant un any els treballadors del cementiri i del tanatori de Palma.

«**Els ulls s'aturen de créixer**» (2018) Direcció i producció Javier García Lerín. Semblança del cantautor mallorquí Miquel Serra, les seves cançons, la seva filosofia de vida i l'estretíssima relació amb el seu

germà Joan a través de la música, en vida i més enllà.

«**La maleta de Madame Colette**» (2018) de Joan Bonet, La Perifèrica. Documental sobre la pintora Colette Martin, resident a Sóller des dels anys 50, fet a partir de la documentació personal que, abans de morir, deixà en custòdia a la seva amiga Aina Colom.

CURMETRATGES

Woody & Woody (2015) de Laura Gost i Jaume Carrió, CEF. **Primera producció cinematogràfica, cent per cent mallorquina, guardonada amb un Goya al millor curtmetratge el 2017.** Un homenatge modest al gran cineasta novaiorquè, amb diàlegs frenètics impregnats d'ironia i enginy i amb uns dibuixos de traços vibrants que semblen moure's a ritme de jazz.

Chat vol dir moix (2016) de Jaume Carrió Artigues, Tomavistes. Un home vidu i jubilat viu una inesperada segona joventut quan descobreix l'univers de l'anonimat dels xats d'Internet. Amb el sobrenom Moix, comença a establir contacte amb una joveneta cibernauta.

Background (2018) Antoni Bestard Rosselló. Arturo Ruiz Serrano PC / Toni Bestard PC / Marcos Cabotà PC. Rubén és un tipus anodí atret per la bellesa inusual

d'Alba, una dona jove i enigmàtica. Una comèdia romàntica amb tocs surrealistes.

La línia adreçada als festivals i mostres de cinema ha permès la consolidació de l'**Evolution International Film Festival** i **Atlàntida Film Festival**, així com també del **Cicle de Cinema de Muntanya** de Palma.

També s'ha ajudat a organitzar l'**Out! Mostra de cinema de diversitat afectiva de les Illes Balears** i el **FICAE [Nómada]. La enfermedad y sus pérdidas.**

D'entre totes les **exposicions** organitzades o acollides per l'ASIM, cal destacar: «Un recorregut fotogràfic per la façana marítima de Palma (c.1860-1960)». «Homenatge a **Andreu Muntaner Darder**» (2017). «L'objecte sonor. 60 anys de grafisme musical a Mallorca» (2016) i «Everest 1921. Fotografies de la Royal Geographical Society» (2018).

El futur de l'ASIM passa per recepcionar la Mallorca Film Commission, a hores d'ara dependent d'un altre departament del Consell.

El 2019, per primera vegada, la Mallorca Film Commission ha publicat una convocatòria d'ajuts a la cinematografia i ja hem fet feina junts per tal de no duplicar les subvencions i adreçar-les al més demandat per les persones usuàries cinematogràfiques.

6. Literatura

El que coneixem genèricament com a **mesures de suport a la lectura** era un camp molt poc conreat. Les polítiques es resumien en el suport al món editorial, mitjançant una línia de subvenció per a l'edició en català, i les ajudes i aportacions nominatives a la Fundació Cases Museu, l'Escola de Mallorquí, la Institució Pública Antoni M. Alcover, i al Gremi de Llibreters de Mallorca. Havien desaparegut les ajudes a la Biblioteca de la Real, a l'Obra Cultural Balear (OCB) i a l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC).

Vist com estaven les coses es va decidir actuar de forma immediata, amb mesures concretes, com ara creant línies noves d'ajuda dins el pla de subvencions, recuperant aportacions i nominatives desaparegudes, crear-ne de noves i, a llarg termini, dissenyant un **pla de foment de la lectura** que, primer hauria d'analitzar l'estat de la lectura a Mallorca, per després de les conclusions extretes, proposar accions concretes.

Si de veritat es volia participar i ajudar el món de les lletres des de l'Administració pública, era necessària la **participació** de tots els implicats en el fet de llegir: autors, institucions públiques i privades, llibreters, editors, docents, pares, agents lingüístics, bibliotecaris i lectors.

Es va estructurar la feina en dues fases:

1. Recerca i redacció de documentació
2. Participació

La primera fase, va començar amb la **feina interna** per conèixer en primer terme les propostes del Consell de Mallorca a favor de la lectura i, en segon, els d'altres institucions públiques —Govern, ajuntaments, Universitat... Després fou el torn de tots els organismes, entitats, administracions i empreses del sector privat implicats en el fet de llegir.

Paral·lelament, es va encarregar i elaborar un **estudi sobre el comportament lector** de la població a Mallorca, que ens ajudarà a elaborar un mapa de l'estat de la qüestió.

Finalment, es varen fer unes **jornades** adreçades a personal docent, bibliotecaris i qualsevol persona interessada en el tema del foment de la lectura.

Amb tota aquesta informació, incloses les conclusions de les jornades, es va redactar el **document inicial, on figuren les mesures del Pla de Foment de la Lectura a Mallorca**. Amb aquest document finalitza la primera fase.

La fase participativa s'inicia aquest 2019 amb el trasllat del document a tots els agents implicats, després d'un període d'estudi, es recolliran totes les propostes presentades i es farà el document final que serà el que s'eleva a la recerca de la unanimitat i el consens polític entre els partits membres del Consell de Mallorca.

Per donar unitat i visibilitat a les iniciatives del Departament de suport a la lectura, el 2018 es va encarregar un segell per a totes

les actuacions que es duguin a terme i un lema: «Tot comença en la primera pàgina».

A demanda del sector editorial de l'illa, es va recuperar l'antiga dotació de 100.000 €, per allò que es denominava **suport genèric a producció editorial i fonogràfica en llengua catalana**, i es va tornar a publicar la de **suport a edició llibres i fonogrames d'especial interès** (200.000 €) en llengua catalana. Un any després, es varen unificar les dotacions d'ambdues refent les bases de la convocatòria i ampliant-ne el radi d'acció, la convocatòria d'ajudes de minimis a la producció editorial i fonogràfica en llengua catalana va néixer amb una dotació de 300.000 €.

Com a novetat, el 2019 es publicarà una convocatòria nova destinada a fomentar formats nous d'edició de llibres, està dotada amb 50.000 €, l'objectiu és **promocionar l'edició del llibre digital**.

El 2016 es varen recuperar els **Premis Mallorca de Literatura**. L'esperit dels premis nous ja no era ser el més ben dotat de la literatura catalana, si bé continuaven amb una dotació econòmica destacada: 25.000 € el de novel·la i 15.000 € el de poesia, el més important era la difusió de l'obra i de l'autoria d'aquesta. Així, les persones guanyadores del 2016, a més del premi en metàl·lic, reberen l'estàtua *la Balanguera* de Jaume Mir i des del Departament es tingué esment de la **difusió i promoció** dels guanyadors no només a Mallorca. Els autors varen presentar l'obra a Palma, a Barcelona i a les localitats de residència.

L'any 2017 els Premis Mallorca de Literatura es varen ampliar amb una disciplina més, **assaig**.

Quant a les **edicions impulsades i editades pel propi Departament**, el Consell de Mallorca no disposava el 2015 d'una ordenança reguladora de preus públics de la producció editorial, per aquest motiu, el llistat de publicacions de la casa estava estancat i es dificultava, fins i tot, l'edició de catàlegs de les exposicions produïdes pel Servei d'exposicions i Museus del mateix Departament.

L'Ordenança de preus públics de la producció editorial va ser aprovada el febrer de 2018. Paral·lelament es va iniciar la tramitació del preus públics de tots els llibres i catàlegs d'exposicions editats les dues darreres legislatures. Per exemple, el 28 de maig es va presentar públicament el llibre *L'Espectacle* de Joan Mas, la seva edició es va decidir la legislatura 2007-2011, la legislatura posterior (2011-2015) es va editar, però no es va poder presentar fins a la legislatura actual.

En aquests moments ja es treballa per recuperar l'activitat editorial i les publicacions que estan a punt de ser editades són:

- 🌀 *Poesia completa*, de Miquel Ferrà
- 🌀 *Blai Bonet i l'art: làmines poético-artístiques*
- 🌀 *Llibre de la mort i altres poemes*, de Marian Aguiló
- 🌀 *Edició Actes de les Jornades de Bellpuig*
- 🌀 *Quatre poetes mallorquins: Moyà, Vidal, Bonet i Llompart*, a cura de Joan Miralles

Les ajudes directes del Departament per al suport a la literatura i la lectura són el conveni anual amb el **Gremi de Llibreters** per al **foment de la lectura** (90.000 €) i amb l'**Obra Cultural Balear** per a la difusió de l'**obra de Joan Alcover** (30.000 €).

Quant a les convocatòries, si bé el gruix de les ajudes a l'edició han passat a la nova Direcció Insular de Normalització Lingüística, des de Cultura s'han mantingut les **ajudes a l'edició per a ajuntaments i per a associacions**.

A banda de les convocatòries, des del Departament de Cultura també ens hem preocupat d'anar més enllà, donant suport al Gremi de Llibreters per organitzar la **Fira del Llibre**, el **Mes de novel·la negra** a Palma o el **Dia de Sant Jordi**, per a citar-ne alguns.

Cal destacar que durant la celebració de la Fira del Llibre, la cita literària més important del calendari anual, l'estand del Consell de Mallorca es va convertir en un **aparador per a les publicacions dels ajuntaments de Mallorca i de les de la Universitat de les Illes Balears**.

Hem volgut donar visibilitat a les edicions impulsades pels ajuntaments, oferint-los l'espai on poder mostrar els seus productes bibliogràfics. Una desena de municipis es mostraren interessats i exposaren a la fira. També, i com a mostra de la col·laboració contínua amb la Universitat de les Illes Balears, hem acollit cada any les edicions del seu Servei de Publicacions.

Hem impulsat **campanyes publicitàries de foment de la lectura** a través de la Fundació

Mallorca Literària, com ara la darrera «Quan obres un llibre comença una aventura», una campanya extensa en col·laboració amb l'ens públic IB3, entorn de Sant Jordi, amb les novetats editorials d'autoria illenca i/o de les editorials de l'illa.

Segurament, l'eina més eficaç i ràpida de què disposa el Departament de Cultura per a treballar amb i per a la literatura, és la **Fundació Mallorca Literària**, que en l'any 2015 s'anomenava Fundació Cases Museu i englobava la Casa Museu Llorenç Villalonga a Binissalem, la Casa Museu Pare Ginard a Sant Joan i la Casa Museu Blai Bonet a Santanyí.

Des de cada un d'aquests centres s'organitzaven i promovien actuacions divulgatives de la paraula escrita a Mallorca, centrades fonamentalment en la figura dels tres autors homònims de les cases museu. Com a gran esdeveniment, cal destacar l'organització del **Festival de Poesia de la Mediterrània**. Aquesta legislatura la gran cita poètica ha vist augmentada significativament el pressupost (de 12.000 € a 30.000 €) i s'ha estès en distints àmbits: més durada del Festival, moltes més activitats de naturalesa diversa (recitals lírics i musicals, concerts, rutes literàries, visites a IES, trobades amb artistes, teatre...) i ha incorporat com a eix central el Teatre Principal.

Amb la vista posada a eixamplar l'àmbit d'actuació i el suport a la literatura mallorquina, i seguint els estatuts fundacionals de la Fundació, aquesta va passar a denominar-se Fundació Mallorca

Literària, d'aquesta manera ha donat sortida a una de les seves funcions noves, la creació i dinamització de la **Xarxa Mallorca Literària**.

Aquesta xarxa ens ha permès organitzar i col·laborar amb tres entitats similars que també tenen com a manament fundacional la divulgació d'escriptors mallorquins o arrelats a l'illa, es tracta de la **Casa Joan Alcover** (seu de l'OCB), la **Institució Pública Antoni M. Alcover** de Manacor i la **Fundació Robert Graves** de Deià. Les tres reben actualment el suport econòmic del Departament de Cultura.

Les activitats anuals de la Fundació Mallorca Literària s'han multiplicat i s'inspiren tant en els autors fundacionals com en escriptors internacionals, i ocupen tot el calendari. Algunes d'aquestes són:

- 🌀 **La lluna en vers:** concerts, recitals, maridatges de literatura i vi i recorreguts literaris que ha ampliat el camp d'actuació des dels pobles de les tres cases museu de la fundació a tota l'illa.
- 🌀 **Versud**, programa de divulgació poètica radicat al migjorn de Mallorca.
- 🌀 **Esriptores amb cambra pròpia**, cicle dedicat a posar en relleu la feina de grans escriptores internacionals.
- 🌀 **Converses entre llibres**, experts parlen d'una obra en concret.
- 🌀 **Les contadores**, contacontes que ens endinsa en l'obra de 10 escriptores.
- 🌀 **D'on venen els versos?** Repàs de la vida dels autors a través del seus poemaris i a l'inrevés.

D'entre tota la programació emanada de la Fundació Mallorca Literària, tal volta el

projecte més destacat —per agosarat, innovador i àmbit d'actuació—, és el «**WoW Mallorca**», tot un seguit de rutes literàries que recorren la geografia illenca enllaçant els llocs amb els mots, a través dels autors que les han descrit o que han estat allà.

Des del passat 2018, també hi ha disponible **L'illa dels tresors**, un apropament al món d'aventures i llegendes que habita l'imaginari popular.

El «WoW» és un llibre, un web, una app i un joc.

El desembre de 2017 varen començar les activitats per commemorar el vintè aniversari de la mort de l'escriptor santanyiner **Blai Bonet**, i s'allargaran fins al febrer de 2019. Els actes varen començar amb la inauguració de la primera exposició feta mai de l'obra artística de Bonet, «*Saber mirar salva*», una selecció de les 150 làmines creades per ell i dipositades a la seu temporal de la fundació a Santanyí per la família.

A través de la Fundació Mallorca Literària hem col·laborat amb la **Comissió de l'Any Llompart** (2018), organitzant actes divulgatius, taules rodones i conferències.

Cal destacar l'aposta del Consell per donar resposta, aquesta legislatura, al compromís amb la família de Blai Bonet i amb el món de la cultura, de crear el Centre Blai Bonet a la seva casa natal.

Està previst que aquest 2019 comencin les obres de construcció.

Per a l'any 2019, també cal fer menció de l'adhesió al programa «Escriptor refugiat» impulsat pel **PEN Club International** amb una participació de 20.000 €.

El primer trimestre de l'any es preveu la publicació del llibre amb l'estudi de l'obra artística Blai, part de la qual es va veure a l'exposició «**Saber mirar salva**».

Abans de l'estiu es publicarà el primer dels 5 toms del *Calendari folklòric* del pare Ginard, extret dels quaderns inèdits de Rafel Ginard, amb observacions diàries de temes de cultura popular, gastronomia i costums recollides al llarg d'any.

7. Cultura tradicional i popular

El 7 de novembre de 2017 constituïm el **Consell Assessor de Cultura Popular i Tradicional de Mallorca**, un òrgan consultiu de l'Administració que preveu la Llei de cultura popular i tradicional de les Illes Balears, per defensar i promocionar la cultura popular i tradicional. És una declaració d'intencions evident del Departament de Cultura, Patrimoni i Esports del Consell de Mallorca, des d'on hem elaborat el **Pla Director de Patrimoni Immaterial** i hem impulsat, al costat de la resta de consells insulars i de la Conselleria de Cultura, les **Jornades de Cultura Popular i Tradicional de les Illes Balears**, de les quals s'han celebrat tres edicions aquesta legislatura.

La nostra tasca en aquest àmbit ha tingut com a objectiu contribuir a fomentar la divulgació, la investigació i el reconeixement públic de la cultura tradicional i popular.

En aquest sentit, hem fet èmfasi especial en les **festes d'interès cultural (FIC)** que ha aprovat el Ple del Consell de Mallorca aquesta legislatura, una distinció que comparteixen els cossiers de Manacor, Alaró i Montuïri; Sant Antoni a sa Pobla; el Firó de Sóller; Sant Joan Pelós i els Cavallets de Felanitx; així com el Sermó de l'Enganalla de Lluçmajor.

Una declaració que reconeix el caràcter identitari d'unes festes que superen l'àmbit local i a la continuïtat de les quals s'ha volgut contribuir a través de la **creació l'any 2017 d'una línia d'ajuts nova —dotada**

amb 20.000 € anuals— per a inversions en equipaments culturals de les festes declarades d'interès cultural pel Consell de Mallorca, de la qual s'han beneficiat projectes impulsats pels ajuntaments de sa Pobla, Alaró, Sóller i Felanitx, entre d'altres.

La divulgació d'aquest patrimoni també s'ha treballat a través d'un seguit de jornades divulgatives organitzades des de la Direcció Insular de Patrimoni, que han posat sobre la taula la part lúdica dirigida a la població en general i la posada en comú de coneixement dels experts en la matèria.

Dins aquestes **Jornades de Patrimoni Immaterial**, iniciades l'any 2017, s'han tractat aspectes relacionats amb la vida quotidiana, la memòria oral, la gastronomia, el patrimoni tèxtil, el patrimoni musical i la betlemística a Mallorca.

Un altre gran actor, pel que fa a la divulgació de la cultura popular i tradicional, és la **Fundació Mallorca Literària**, que ha intensificat l'activitat aquests darrers anys amb projectes emblemàtics com **«2016, Un any de mil dimonis»**, centrat en un dels personatges més significatius de la cultura popular actual.

Un projecte que ha recorregut Mallorca de la mà d'una proposta expositiva i d'un seguit d'activitats, com cicles de conferències i material divulgatiu i didàctic —joc de cartes, col·lecció de tasses, llibret

per acolorir, ludoteca endimoniada, contacontes, taller de màscares...— adreçades de manera especial al públic familiar.

La iniciativa segueix viva, tres anys després, perquè s'ha anat enriquint amb una mirada i l'anàlisi més universal amb la proposta expositiva «Un món de mil dimonis», amb la qual el projecte ha viatjat fora de Mallorca. El 24 de gener, coincidint amb les celebracions de Sant Antoni a Gràcia, Barcelona, les exposicions varen ser inaugurades a tres espais del barri de Gràcia (CAT, La Violeta i Orfeó Gracienc).

Dos projectes més mereixen un esment especial: l'extensió del projecte «**WoW Mallorca**» cap al món de les **llegendes**, amb deu rutes específiques que recreen una Mallorca màgica, a través d'un seguit de personatges fantàstics: com dracs, bruixes, reis, pirates, bubotes i gegants... amb l'objectiu de salvaguardar i difondre el patrimoni de literatura oral, llegendari i rondallístic, especialment entre els infants, per evitar que quedi arraconat i oblidat.

Tot plegat, sense deixar de fer feina en la divulgació d'un dels llegats de referència de la Fundació Mallorca Literària, com és el del pare Rafel Ginard, que la fundació difon a través de diferents projectes: el darrer d'aquests és «La cuina del Tradicionari» de Mallorca, una col·lecció de receptes i ressenyes basada en el **calendari folklòric**

de Rafel Ginard, amb receptes pensades pels cuiners Tomeu Arbona i Miquel Calent.

Agrupacions de ball folklòric, colles de xeremiers, angelets, dimonis, gegants, caparrots i carrosses acompanyades de pagesos i pageses són alguns dels elements propis de la cultura popular mallorquina que protagonitzen la colcada del carro triomfal de santa Catalina Tomàs, que és l'acte central de les **Festes de la Beata de Palma**, que s'organitza des de la Direcció Insular de Cultura del Consell de Mallorca.

La música és part d'aquest patrimoni cultural i popular que ens identifica: tant amb les tonades dels nostres balls tradicionals com en les creacions dels nostres compositors més il·lustres. En aquest sentit, cal destacar la feina feta des del **Teatre Principal de Palma**, que ha defensat i promogut la **recuperació del patrimoni musical** de la nostra illa, a través de l'obra de grans compositors, com Pere Miquel Marquès i Antoni Lliteres.

Actuacions, totes elles, que se sumen a la consolidació de línies de suport a la **Federació de Bandes de Música** i a la **Federació de Ball Mallorquí**, a les quals el Departament de Cultura, Patrimoni i Esports destina subvencions nominatives dotades amb 80.000 € i 60.000 € respectivament.

8. Dinamització i normalització lingüística

D'una banda, després d'una legislatura marcada per l'absència total d'iniciatives polítiques de suport a la llengua, hi havia molta feina a fer des del Servei de Normalització Lingüística. Les subvencions a l'edició havien minvat, havien desaparegut els Premis Literaris Mallorca i s'havien suprimit ajudes nominatives importants.

D'altra banda, s'havien deixat de pagar deutes contrets per l'Administració amb entitats, empreses i particulars que s'havien presentat a dues convocatòries per a la normalització lingüística, concretament l'adreçada a les empreses (revistes, almanacs, retolació, etiquetatge, material imprès, cartes de restaurant, pàgines web i portals d'Internet), i la convocatòria de subvencions de normalització lingüística per a butlletins d'associacions de veïns i de federacions d'associacions de veïns; i revistes i almanacs d'entitats associatives o organitzatives sense finalitat de lucre.

Per tot això, una de les prioritats inicials de l'equip de Cultura del Departament, va ser **renovar el compromís de suport a la llengua catalana** de l'Administració pública, refent ponts esbucats amb un sector molt afectat i dolgut.

La voluntat d'impulsar el procés de normalització lingüística i de reprendre la col·laboració amb els ajuntaments per afavorir una gestió sense solapaments ni buits, va dur al naixement de la **Xarxa de Dinamització Lingüística**, una iniciativa

posada en marxa l'abril de 2016 que compta amb la participació de 36 ajuntaments de Mallorca.

El 2016 va ser un any de feina intensa en la matèria, s'acordà una ajuda de 35.000 € com a suport econòmic a l'**Associació de Premsa Forana** per al foment de la llengua catalana.

Després d'uns anys sense presència institucional, es va recuperar el suport del Departament de Cultura als Premis Cavall Verd, que convoca anualment l'**Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC)**.

També, el 2016, es va tornar a organitzar en col·laboració amb el **Sindicat de Periodistes de les Illes Balears**, després de tres anys sense fer-se, la cinquena edició del curs Tècnica vocal i millora de la fonètica i la dicció en català, adreçat a professionals dels mitjans de comunicació.

L'estiu del mateix any, 14 municipis de Mallorca varen gaudir del cicle **Cinema a la fresca en català**. La segona edició del projecte, el 2017, va arribar a més de 30 pobles i el pressupost es va incrementar de 18.000 € a 39.000 €. El cicle es va allargar entre l'11 de juliol i el 30 de setembre.

També es va treballar la col·laboració entre administracions en matèria lingüística, un bon exemple va ser la coordinació per part del Servei de Normalització Lingüística dels ajuntaments mallorquins participants en la campanya «**Històries del català**». La

iniciativa, organitzada pel Consell Insular de Formentera, comptà amb la implicació d'institucions d'arreu de l'arxipèlag per tal de fer visible —amb la producció de material gràfic i audiovisual— el testimoni de persones que un dia varen venir a viure a les illes, i que, per tal d'integrar-se millor en la societat, varen aprendre català. A Mallorca, la recerca de personatges i la coordinació de la campanya entre els municipis participants va anar a càrrec del Servei de Normalització Lingüística.

Un altre exemple és la col·laboració amb l'Ajuntament de Binissalem i la Universitat de les Illes Balears en l'organització de l'**Any Moyà** (2016).

Com hem comentat, entre els anys 2008 i 2010, l'Administració cultural insular va contreure deutes amb entitats sense ànim de lucre i empreses a través de les convocatòries de subvencions de normalització lingüística. Hem d'esperar fins l'any 2017 per veure com el Consell **destina prop de 290.000 € per assumir i liquidar aquest deute.**

El 2017, el govern del Consell de Mallorca, dins una reorganització de l'organigrama de funcionament, va decidir crear la Direcció Insular de Normalització Lingüística i que aquesta passàs a dependre orgànicament de la Conselleria de Presidència. Per tant, des d'aleshores, el Departament de Cultura, Patrimoni i Esports no té competències en la matèria.

9. Educació i cultura

El Consell de Mallorca no té competències en matèria educativa, però és des del Departament de Cultura que s'impulsa la dinàmica del **Consell Escolar de Mallorca**, i es representa al Consell, al **Consell Escolar de les Illes Balears** i a la **UNED**.

Atès que el món de la cultura és molt proper al món educatiu, l'equip directiu del Departament s'ha fet ressò i ha donat sortida a les **demandes de col·laboració** per part del sector de l'educació.

Per això, una de les primeres mesures va ser constituir el Consell Escolar de Mallorca (no s'havia constituït la passada legislatura) i impulsar-ne la **renovació del reglament** de funcionament.

El primer Ple del CEM actual, (amb la constitució nova) fou el 28 de setembre de 2016 i el Reglament va entrar en vigor el 23 d'octubre de 2018. Aquest Reglament dota d'autonomia les actuacions del CEM respecte del Consell de Mallorca, en millora l'organització i en garanteix la participació i la democràcia.

Al llarg d'aquesta legislatura, el Consell Escolar de Mallorca ha **elaborat i tramitat propostes, dictàmens i informes, perceptius, preceptius o potestatis** sobre els assumptes que afecten l'àmbit territorial de Mallorca, segons les competències assignades pel seu Reglament; ha facilitat la **coordinació d'iniciatives de les regidories d'educació** de tots els ajuntaments de Mallorca, per millorar la capacitat de les corporacions municipals de dissenyar les polítiques educatives, així com també s'ha coordinat

amb els altres consells escolars insulars i amb el CEIB (del qual n'ha estat un membre actiu); i ha elaborat l'informe anual sobre l'estat del sistema educatiu a Mallorca i la memòria anual sobre les actuacions fetes.

En un altre ordre, ha organitzat **jornades formatives i de divulgació** i va promoure una campanya a través de la qual es va escollir el present logotip de l'entitat.

Les universitats presents a l'illa de Mallorca organitzen nombrosos actes culturals al llarg del calendari acadèmic, la majoria adreçats a un segment de població al qual és molt difícil arribar des de l'Administració pública.

Són molts els actes i esdeveniments en els quals ens trobam com a col·laboradors el Departament de Cultura del Consell i la Universitat de les Illes Balears, per exemple.

Malgrat tot, no existia cap tipus d'ajuda del Consell per organitzar actes culturals per part de les universitats, a la qual poguessin acollir-se. El 2017 **es crea una convocatòria per a projectes culturals de les universitats dotat amb 80.000 €**.

Els quatre consells insulars de les Illes Balears, col·laboren directament en la presència de la **Universitat Nacional d'Educació a Distància**, a les Illes; en el cas del Consell de Mallorca, l'aportació que el Departament de Cultura destina és de 350.000 €.

10. Política cultural municipal

La situació el 2015 era d'alarma, perquè així com es dissenyava i executava el pla de subvencions, les convocatòries es convocaven tard, es resolien encara més tard i les ajudes, si arribaven, ho feien d'un exercici per l'altre.

En el camp de les **ajudes per dur a terme les programacions culturals municipals**, els ajuntaments es queixaven del mal funcionament que provocava una acumulació d'activitats culturals en un mes i mig a finals d'any.

També ens trobàvem amb la saturació dels espais culturals municipals, que provocaven l'acumulació inassolible d'activitats per a les companyies i per als artistes i, finalment, els ajuntaments no programaven activitats culturals durant l'any, esperant les ajudes del CAEM i de Cultura en Xarxa que mai no arribaven.

Vàrem treballar en el **disseny d'un sistema nou** per assolir els objectius següents:

- ④ Fer possible que els ajuntaments amb menys capacitat puguin dur a terme una **programació d'activitats culturals al seu municipi**, amb l'establiment d'una línia d'ajudes temporalitzada d'1 de juliol a 30 de juny, per contractar activitats culturals amb un finançament del 100 %, per a activitats de Cultura en Xarxa (conferències, xerrades, tallers, exposicions, contacontes...) i del 90 % per a activitats del CAEM (arts escèniques). La primera convocatòria, el 2017, estava dotada amb 700.000 € (el doble de la dotació anterior sumant CAEM i CeX), i la de 2019 ha pujat fins als 800.000 €
- ④ Facilitar que els esdeveniments es puguin celebrar **al llarg de tot l'any** i deixar que sigui l'ajuntament que decideixi quan i quins actes vol celebrar.
- ④ Donar **visibilitat i difusió** a les diferents programacions municipals a través de la web (www.culturamallorca.cat), les xarxes socials i els mitjans de comunicació en paper, per facilitar l'accés i la mobilitat dels espectadors entre municipis.
- ④ Establir un **catàleg en línia**, anomenat Catàleg d'Activitats Culturals a l'Illa de Mallorca (CACIM), valorat pel personal tècnic de Cultura del Consell, de les diferents activitats culturals que ofereixen companyies i artistes professionals de Mallorca. El catàleg és obert tot l'any i cada tres mesos es reuneix la comissió per valorar la incorporació dels projectes nous presentats.
- ④ Facilitar la **creació d'esdeveniments culturals amb segell propi**, és a dir, possibilitar que es facin activitats al gust del demandant (ajuntament). P. ex. combinació de projeccions, rutes i exposicions d'un mateix tema que interessi el municipi.
- ④ Dur a terme **trobades entre les companyies i els artistes amb els programadors** culturals dels ajuntaments (teatres municipals i personal tècnic municipal de cultura) per connectar-los i afavorir-ne la contractació. La convocatòria de 2018-2019 incorpora una línia per fer

activitats culturals a les biblioteques (100.000 €)

Les dades del CACIM són la prova més fefaent de la seva gran acollida:

- Ⓢ **A l'edició 2017-2018** s'hi adheriren 49 ajuntaments i s'hi varen presentar 279 projectes per part de 68 proveïdors, dels quals se n'escolliren 228; finalment es varen fer 420 activitats.
- Ⓢ **A l'edició 2018-2019** amb dades de 31 de desembre de 2018, s'hi han acollit 51 municipis, 437 projectes presentats per 103 proveïdors i se n'han triat 344; a finals d'any ja s'havien fet 244 activitats i n'hi havia 401 més de programades.

Per tant, amb la creació del catàleg cultural, la web cultura Mallorca, la línia d'ajudes plurianual, hem assolit els objectius proposats i feim possible que hi hagi programacions culturals estables al llarg de l'any a tots els municipis de Mallorca.

El repte es fer més corresponsables els ajuntaments en el finançament de Cultura

Mallorca (CAEM i Cultura en Xarxa) i així fer possible l'ampliació dels recursos públics per dur a terme més activitats culturals a Mallorca.

Des del Departament també posam a disposició dels ajuntaments la possibilitat de poder presentar **projectes locals de dinamització cultural**. Aquests projectes poden comptar amb el finançament de la convocatòria d'ajudes per dur a terme projectes culturals, com ara jornades d'estudis locals, edicions de llibres o fonogrames, cicles de conferències o celebracions. Aquesta convocatòria ha vist incrementada la dotació des dels 140.000 € de 2014 als 450.000 € actuals.

I finalment, cal destacar la línia d'**ajudes per millorar els equipaments culturals municipals**. L'any 2016 es va ampliar la tipologia d'equipaments que es podien beneficiar. A les biblioteques, arxius i museus hi vàrem incorporar els centres culturals, teatres municipals, sales d'exposicions i auditoris.

També es va incrementar la dotació econòmica de 220.000 € a 330.000 €.

11. Suport als creadors no professionals

La crisi va provocar que empreses del sector cultural desapareguessin i moltes altres varen haver de canviar la manera de funcionar. Així, per exemple, companyies professionals varen passar a facturar com a associacions amb treballadors autònoms contractats.

Paral·lelament no hem d'oblidar que Mallorca ha disposat des de sempre d'un teixit associacionista ric, present dins tot l'àmbit de creació, que ha nodrit l'agenda cultural de propostes interessants.

És per això que des del Departament s'han impulsat i reforçat les **ajudes adreçades a donar suport als creadors no professionals**.

La convocatòria més destacada en aquest sentit és la del fons per a activitats culturals de les entitats associatives o organitzatives sense ànim de lucre, una subvenció que ha augmentat any rere any la dotació i les línies d'actuació.

En relació amb el pressupost de 2018, ha passat de 310.000 € a 325.000 € per a enguany, distribuïts de la manera següent:

- ☉ Línia 1: projectes culturals que no es puguin incloure en cap de les altres línies: 90.000,00 €
- ☉ Línia 2: festivals, fires, mostres o certàmens d'arts escèniques de caràcter professional: 80.000,00 €
- ☉ Línia 3: festivals, fires, mostres o certàmens de teatre amateur: 10.000,00 €
- ☉ Línia 4: festivals de música: 130.000,00 €
- ☉ Línia 5: edició de llibres, fonogrames i audiovisuals: 15.000,00 €

Gràcies a aquesta convocatòria, importants cites del calendari cultural

mallorquí han rebut una ajuda important que n'ha facilitat la realització, és el cas de la **Fira de Teatre Infantil i Juvenil de Vilafranca, FIET** (ha rebut ajudes de prop de 50.000 € a cada convocatòria), el **Summer Pie Festival**, el **Festival de Música Jazz Alternatilla**, el **Festival de Música Clàssica d'Hivern**, la **Setmana de Música Antiga de la Colònia de Sant Pere**, el **ME-MMIX** i més, molts més.

El 2018 es va publicar per primera vegada una subvenció adreçada a donar suport als espais de creació explotats per empreses, el 2019 aquesta convocatòria disposarà de dues línies (infraestructures i gestió) noves per a **espais que gestionen associacions** (60.000 €).

Conscients de la gran quantitat de propostes culturals generades a l'illa per part d'agrupacions, associacions i col·lectius de caràcter no professional, formats per gent que inverteix el temps en fer i donar a conèixer la cultura: bandes de música, corals, grups de teatre, ballet, associacions culturals... hem obert les portes del Teatre Principal a aquelles propostes culturals nascudes al món amateur, però que gaudeixen d'una qualitat professional mereixedora de ser representada/executada/interpretada en el Teatre Principal.

El juliol de 2018 es va celebrar la primera **Setmana Mallorca Cultura** al Teatre Principal. Durant aquesta setmana, el Teatre es posa a la disposició d'aquestes propostes culturals no professionals impulsades per associacions culturals de l'illa. Una comissió formada per personal tècnic del Teatre i representants de diferents federacions o associacions:

federació de bandes de música de Mallorca, plataforma de teatre amateur GEST, associació la Fornal, Escola de Música i Danses de Mallorca, representant programadors municipals, elegeixen

d'entre les propostes que es presenten a la convocatòria oberta i pública per formar part de la programació de la Setmana Mallorca Cultura.

12. Biblioteques

El Centre Coordinador de Biblioteques Públiques de Mallorca, a inicis de la legislatura, es trobava paralitzat per problemes múltiples:

- Ⓢ La subvenció en espècie de l'any 2015 per adquirir equipaments de les biblioteques, arxius i museus dels ajuntaments, dotada amb 100.000 €, el mes de juliol no estava resolta i no comptava amb cap compromís de despesa per part del Consell de Mallorca, es va haver de deixar sense efecte.
- Ⓢ El contracte de subministrament de llibres, audiovisuals i publicacions periòdiques havia finalitzat i se n'havia de redactar i convocar un de nou.
- Ⓢ El Catàleg col·lectiu de les Illes Balears, CABIB, del qual es nodreixen totes les persones usuàries de les biblioteques, es trobava en un estat en què perillava la continuïtat. El Consell devia tres anualitats a la Universitat, un total de 90.000 €.
- Ⓢ Falta de comunicació entre el Consell i les persones responsables de les biblioteques municipals sobre aspectes de gestió administrativa i serveis.

Com a punt de partida, s'ha millorat la **fluïdesa de la informació** entre el Departament de Cultura i les biblioteques sobre l'estat de tramitació de les subvencions, contractes o millores de diferents serveis. Aquesta feina l'hem anat fent amb regularitat, a través de diferents comunicats, reunions, trobades i jornades formatives.

Hem resolt els problemes principals que afectaven la gestió de la unitat i, consegüentment, el servei que es prestava

a les persones usuàries de les biblioteques dels ajuntaments de Mallorca.

L'octubre de 2016 es va **satisfer el deute pel CABIB** i, així, es va garantir la continuïtat del servei a les biblioteques de Mallorca.

Internalització del servei de préstec interbibliotecari amb personal propi del Consell. Després de dècades de gaudir del servei gràcies a l'entitat bancària "la Caixa", des de l'1 de desembre de 2017 el servei s'ha internalitzat i està a disposició de la totalitat de les biblioteques de la Xarxa. Es va adquirir un vehicle propi destinat només a aquest servei i dues persones el fan.

Targeta única per a totes les biblioteques de la Xarxa, les de l'Ajuntament de Palma i Can Sales, des de març de 2016.

S'ha activat la **Comissió Tècnica Insular de Biblioteques**, el 6 de juny de 2016 es va reunir per primera vegada.

Nou contracte de subministrament de llibres, audiovisuals i de publicacions periòdiques. El 26 de juliol de 2017 el Consell Executiu va adjudicar el contracte de subministrament de llibres, enregistraments sonors i audiovisuals i publicacions periòdiques... per tant, després de dos anys sense llibres per part del Consell, es reprenia aquest servei.

Reglament del sistema insular de biblioteques de Mallorca. Redactat i aprovat per unanimitat en el Ple del Consell el 8 de novembre de 2018, ordena tot el sistema de biblioteques que hi ha a Mallorca, siguin públiques o privades (inclou biblioteques privades d'interès

públic), i descriu el servei a què està obligat el Consell amb aquestes.

Esdevé, per tant, una **garantia per a les persones usuàries** i és, alhora, una **aposta per la qualitat del servei**. L'eina que ho fa possible són els convenis d'adhesió al sistema, on es preveu que els ajuntaments planifiquin un pla director bibliotecari municipal; a partir d'aquí s'articularà una convocatòria d'ajudes per donar solució a les necessitats específiques de cada biblioteca.

El nou Reglament del sistema insular de biblioteques de Mallorca permetrà incorporar en la Xarxa de Biblioteques de Mallorca, mitjançant aquest conveni, les biblioteques municipals que no hi estaven.

Es pretén ampliar aquests convenis de col·laboració a entitats privades amb biblioteques d'interès públic.

Quant a les **convocatòries**, s'ha treballat per publicar les subvencions per a equipaments municipals dins el primer trimestre de l'any. El 2018 es va publicar en el BOIB del 4 de gener, amb una dotació pressupostària de 300.000 € per a inversions en equipaments municipals — biblioteques, arxius, museus, teatres, auditoris, centres culturals, sales d'exposicions i festes d'interès cultural. El 2019 la convocatòria ha augmentat en 30.000 €

El Centre Cultural la Misericòrdia acull dues biblioteques importants:

📍 **La Biblioteca Lluís Alemany**, creada a partir de la compra dels fons bibliogràfic del misser i polític Lluís Alemany i enriquida amb la donació de la Cambra de Comerç de la seva biblioteca, que conté el fons marítim de l'historiador Joan Llabrés Bernal, i

les compres del fons Llorenç Riber, i el fons Maria Antònia Salvà.

Precisament el 2017 es va rebre en donació de la família Quadras, l'**epistolari Salvà** dirigit a Feliu de Quadras, per part de l'autora Ilucmajorera. La Lluís Alemany és visitada eminentment per investigadors, el 2018 varen ser 429 i les consultes fetes 32.693. LA BLA organitza **2/3/entre dues i tres** exposicions anuals dels seus fons bibliogràfics.

📍 La que se'ns dubte ha de ser la biblioteca de referència de Mallorca, la **Biblioteca de Cultura Artesana**, BCA, a dia d'avui disposa de 29.193 socis, una mitjana mensual d'11.343 visites i es fan 28.014 préstecs anuals.

La BCA amplia l'horari en època d'exàmens, té un Club de Lectura important que els dos darrers anys s'ha vinculat amb obres i òperes que es representen al Teatre Principal i ha posat en funcionament una iniciativa exitosa en període estival: el Bibliojardí. La idea de treure llibres, diaris i revistes de la Biblioteca de Cultura Artesana al jardí de la Misericòrdia, des de finals de primavera fins a principis de tardor, posant unes cadires i taules extres, s'ha consolidada com un èxit i, com a conseqüència de la demanda de les persones usuàries, s'ha ampliat la durada el 2018.

En el Reglament del sistema insular de biblioteques es preveu crear una Biblioteca Central del Sistema i pensam que s'hauria d'ubicar al Centre Cultural la Misericòrdia i ser el resultat de la transformació de la BCA en la Biblioteca Central de Mallorca.

Es preveu que dins aquest 2019, el Departament disposi d'un bibliobús per donar servei a zones urbanes on no hi ha biblioteca i, alhora, pugui servir de reforç per donar suport a la lectura arreu de l'illa.

Fins ara, les **activitats culturals que es desenvolupaven a les biblioteques** eren contractades directament des del centre coordinador, mitjançant contractes menors, des del juny de 2018 s'ha reformulat l'accés a aquestes activitats que ofereix el Departament de Cultura a les

biblioteques, ara a través del Catàleg d'activitats culturals del Consell. La convocatòria actual (juliol de 2018 - juny de 2019) incorpora una línia específica per a **activitats de foment de lectura a les biblioteques municipals**, dotada amb 100.000 € i la futura (juliol de 2019 – juny de 2020) disposarà del mateix import.

A partir de l'any 2018 hem establert una ajuda de 15.000 € per al manteniment de la **Biblioteca Balear del monestir de la Real**.

13. Arxius

El Consell de Mallorca disposa de dos arxius, l'**Arxiu General** i l'**Arxiu del So i la Imatge de Mallorca (ASIM)**. Ambdós patien el mateix problema: manca d'espai.

A principi de legislatura ens vàrem plantejar assumir la gestió de l'**Arxiu del Regne de Mallorca** al mateix temps que altres infraestructures culturals com el Museu de Mallorca o la Biblioteca de Can Sales. S'ha prioritzat la gestió del museu.

Hem pogut constatar que no existien relacions entre la secció d'arxius i patrimoni documental del Departament de Cultura i els **arxius històrics municipals** així com tampoc hi havia cap tipus d'ajuda per a aquests arxius ni per a cap altre que fos públic o privat.

Al llarg d'aquesta legislatura s'han fet gestions per pal·liar els problemes d'espai dels arxius. En el cas de l'Arxiu General del Consell i de l'ASIM, s'han pogut adquirir compactus nous que han permès ampliar la capacitat d'emmagatzematge d'ambdós arxius.

Després de diverses gestions amb la Conselleria de Cultura del GOIB, es va descartar la possibilitat d'assumir la gestió de l'Arxiu del Regne de Mallorca, atès que custodia tota la documentació relativa a l'antic regne de Mallorca.

Fruit de les converses amb els arxivers i les arxiveres municipals, aquesta legislatura hem convocat, per primera vegada, **línies d'ajudes per a fons documentals i arxivístics de les administracions locals** o organismes públics que en depenen, de les corporacions de dret públic i també dels fons d'associacions i particulars, a fi de

donar-los a conèixer i afavorir i animar iniciatives d'investigació de professionals i personal investigador. Els ajuntaments han col·laborat amb la UIB per dur a terme aquesta feina. La dotació és de 350.000 €.

Confiam que l'any 2019 es podrà fer públic l'acord amb les persones responsables de l'Arxiu Casa Planas, amb els hereus de Miquel Font, editor, així com també amb el musicòleg Joan Parets per disposar els seus arxius al Consell de Mallorca.

DONACIONS

En data 9 d'abril de 2018, Dolors Juncosa Álvarez de Sotomayor, representant els hereus de **Manuel Álvarez de Sotomayor Gil de Montes** (Palma 1914-1986), va fer donació a l'Arxiu General del seu **fons documental** i la seva biblioteca especialitzada en història d'Amèrica.

La donació al Consell de Mallorca s'ha efectuat sense cap contraprestació i al mateix temps s'ha fet una cessió gratuïta i exclusiva dels drets d'explotació del conjunt de documents. En aquest moment, el fons està en procés de classificació, d'ordenació i de descripció per posar-lo a disposició de les persones que hi puguin estar interessades.

La Junta Directiva del **Col·legi Oficial de Secretaris, Interventors i Dipositaris** va expressar la voluntat de donar el seu arxiu i fons documental a l'Arxiu General del Consell de Mallorca. En aquest moment, estam en espera d'ampliar els dipòsits de l'arxiu per recepcionar-los.

El repte per als pròxims anys és enfortir la relació amb els arxius municipals perquè esdevingui una vertadera xarxa d'arxius municipals coordinada per la Secció d'Arxius i Patrimoni Documental del Departament de Cultura.

També crear un servei insularitzat de gestió dels arxius municipals. Des de

l'encàrrec de gestió, el dipòsit o les tasques de custòdia i conservació.

Finalment, cal plantejar la construcció d'un edifici nou, modern i funcional, per ubicar-hi l'Arxiu General i l'ASIM del Consell de Mallorca, així com altres arxius municipals que vulguin ser-hi dipositats.

14. Museus

El 2015 el Consell de Mallorca només gestionava directament un museu, el Krekovic, compost pel llegat del pintor Kristian Krekovic.

Tot just començar la legislatura, vàrem fer pública la nostra voluntat de reclamar i **assumir la gestió del Museu de Mallorca** i de **convertir el fons pictòric del Consell de Mallorca en museu**.

D'altra banda, vàrem considerar que s'havia d'activar la **Comissió Tècnica Insular de Museus** com a espai de participació i d'organització del sistema insular de museus.

La Comissió Tècnica Insular de Museus es va reunir per reconèixer la Fundació Cosme Bauçà, prevere, com a col·lecció museogràfica. En el si de la Junta Interinsular de Museus, es va instar a aprovar el Reglament de la Llei de museus de les Illes Balears.

La **relació amb els museus mallorquins** s'ha duit a terme en un grapat de fronts:

☉ D'una banda, amb un programa de dinamització dels museus a través dels projectes «**Dia Internacional dels Museus**» (recollim en un fulletó tota la programació que fan els museus i centres culturals de Mallorca per celebrar aquest dia i programam diferents activitats de dinamització a diferents museus insulars. La proposta per al 2019 és tenir oberts fins a mitjanit tots els museus adherits) i «**La tardor als museus**», programa adreçat als museus locals que pretén apropar aquests centres a la ciutadania mitjançant la programació d'activitats

lúdiques i educatives adreçades a tots els públics.

☉ El juny de 2019 es faran unes jornades sobre accessibilitat als museus.

☉ Programa **d'ajudes per a equipaments d'infraestructures culturals dependents d'entitats locals**. La convocatòria creada el 2016 i dotada amb 200.000 € inclou entre els immobles subvencionables els museus. De fet, la convocatòria de 2019, dotada amb 330.000 €, s'ha incrementat en 30.000 € per a museus.

☉ Programa informàtic **MuseumPlus**. El Departament de Cultura va adquirir l'any 2010 la llicència d'ús d'aquest programa informàtic amb la intenció d'estendre'l als museus de Mallorca com a eina de gestió comuna. Aquesta legislatura s'hi ha adherit la Col·lecció del Parlament, el Museu Arqueològic de Son Fornés (Montuïri) i, a Calvià, el futur museu del Parc Arqueològic (en procés).

☉ **Audiovisuals**. S'ha iniciat un línia per ajudar els museus que vulguin elaborar un audiovisual per explicar el contingut de l'espai. Fins ara ho han sol·licitat i s'ha materialitzat amb el Museu d'Història de Manacor i el Museu del Calçat i de la Indústria d'Inca.

El 29 de gener de 2019 es va celebrar una reunió entre tots els museus reconeguts de Mallorca on es varen avaluar les actuacions de 2018, es varen planificar les possibles actuacions de 2019 i es va valorar la convocatòria de subvencions pel que fa a museus.

Actualment els museus als quals el Departament de Cultura dona cobertura són: Museu Krekovic i fons d'art del Consell de Mallorca, Museu de Ciències Naturals de Sóller, Museu de Pollença, Museu del Calçat i de la Indústria d'Inca, Museu de Can Planes de sa Pobla, Museu d'Història de Manacor, col·lecció museogràfica del Parlament, Museu Arqueològic de Son Fornés de Montuïri i el futur Museu del Parc Arqueològic de Calvià, ara mateix en procés de tramitació. Els tres darrers s'hi han adherit aquesta legislatura.

Aviat s'incorporaran al MuseumPlus dos centres museogràfics de l'Ajuntament de Palma: Castell de Bellver i Can Balaguer, i la Comissió Tècnica Insular de Museus tractarà sobre el reconeixement de la impremta Guasp com a col·lecció museogràfica.

Des del Departament s'impulsarà la **unificació i visualització dels museus** reconeguts com a tals mitjançant la col·locació d'una placa a l'exterior.

Cal remarcar l'aportació important que el Departament de Cultura ha fet a la **Fundació Es Baluard**. Aquesta legislatura l'hem doblada i s'ha passat dels 250.000 € aportats a principi de legislatura als 500.000 €.

Una altre museu que compta amb la col·laboració del Departament és el **Consorci Castell de Sant Carles** que rep una ajuda de 42.054,60 €.

El 15 de gener de 2019 el Parlament de les Illes Balears va aprovar la delegació de les competències referents al **Museu de Mallorca** del Govern de les Illes Balears al Consell de Mallorca.

La incorporació del Museu al Consell afavoreix tant internament com externament ambdues institucions:

Internament perquè provocarà l'organització de la Secció de Museus del Consell, per poder desenvolupar les tasques d'ordenació, d'organització i de planificació tal com preveu la Llei de museus de 2003; i perquè completarà les responsabilitats sobre l'àmbit arqueològic de la Secció de Patrimoni del Departament, farà possible l'acció concreta entorn del dipòsit, la recerca i divulgació de les restes arqueològiques i facilitarà el diàleg i les gestions amb els arqueòlegs i les arqueòlogues.

Externament perquè permetrà plantejar una estratègia que ens dugui a ordenar i distribuir en els municipis de Mallorca les diferents seccions i/o propostes expositives del Museu per descentralitzar-lo, tant pel que fa al patrimoni material (etnografia, arqueologia, industrial, pictòric, escultòric...) com a l'immaterial.

Quant al model de gestió que es proposa per al Museu, des del Departament de Cultura, Patrimoni i Esport, pensam que s'ha d'actuar en diverses línies:

- 🌀 Modernitzar el discurs museogràfic per facilitar la interacció i l'atracció del públic en dos vessants: des del punt de vista de captació de públic nou, eminentment l'escolar, i com element de difusió des del coneixement de la nostra realitat a residents i visitants.
- 🌀 Vertebrar un programa educatiu complementari amb les escoles i instituts.
- 🌀 Col·laborar amb la Universitat per posar al servei dels futurs professionals el Museu com a complement de la formació teòrica i pràctica.

- Ⓢ Definir un programa d'excavacions en què col·laborin ajuntaments i arqueòlegs i arqueòlogues per impulsar i orientar millor la recerca de jaciments i les excavacions.
- Ⓢ Promoure l'estudi i la divulgació dels diferents fons museístics del Consell, dels ajuntaments i del mateix museu.

La voluntat del Departament és la de potenciar la **Xarxa de Museus** de la mateixa manera que les similars de biblioteques, arxius i teatres municipals i que el Museu de Mallorca sigui la institució de referència que lideri aquesta xarxa.

En aquest sentit, s'han de definir les polítiques culturals d'inversió i de sosteniment a mitjà i a llarg termini entorn dels museus de Mallorca amb la finalitat d'aconseguir que cooperin entre ells i col·laborin amb els centres educatius.

D'altra banda, l'administració ha de planificar quin sistema insular de museus vol i, a partir d'aquí, s'han d'aportar recursos per assolir-lo.

Com a repte immediat, continuarem reclamant la inversió estatal per renovar la secció etnològica de Muro.

15. Inversions en infraestructures culturals

CENTRE CULTURAL LA MISERICÒRDIA

L'edifici de la Misericòrdia és un centre eminentment administratiu que acollia, entre altres serveis insulars, les dependències de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca. Feia anys que s'havien acabat les obres de la primera fase de rehabilitació de l'edifici, però no s'havia iniciat la tramitació administrativa per començar la segona.

A principi de legislatura es varen reorganitzar els llocs de feina dependents de Cultura i Patrimoni per afavorir les relacions amb les persones usuàries dels serveis i per millorar-ne els resultats.

La voluntat de l'equip de govern d'aquest Departament sempre ha estat la de convertir la Misericòrdia en un veritable centre cultural, en el vaixell capdavanter aglutinador i expedidor del teixit cultural illenc. Les condicions per ser-ho són immillorables tant per situació dins la ciutat com per espai aprofitable a aquest fi en un futur. Per això, es varen fer reunions amb el personal tècnic dels serveis generals encarregats de les obres de rehabilitació de l'edifici, es va encarregar un pla d'usos i s'han fet passes en aquest sentit perquè sigui així en un curt termini de temps.

La inversió a la Misericòrdia per a la segona fase de rehabilitació de l'edifici puja a 9,3 milions d'euros i està previst que les obres comencin ben aviat.

La inauguració a la capella d'una de les dues exposicions permanents del fons d'art del Consell afavoriran la consolidació de l'edifici de la Misericòrdia com a centre

cultural. El més lògic seria dotar-lo d'autonomia de funcionament, tal volta com a fundació i nomenar una persona encarregada de la direcció del Centre.

CASA BLAI BONET

A principi de legislatura, la que llavors s'anomenava Fundació Cases Museu tenia una cama coixa. Es tractava de la seu de la fundació a Santanyí, la casa natal de Blai Bonet al carrer de Palma, número 74. La casa natal de Blai Bonet és propietat del Consell de Mallorca des de l'any 2002. L'any 2009 es va convocar un concurs d'avantprojectes per reformar i condicionar la casa com a centre cultural, que va guanyar el projecte RAOR de Biel Arbona. Des de llavors no s'havien fet les passes necessàries per dur-lo a terme.

La primera mesura va ser parlar amb l'arquitecte guanyador per adequar el projecte inicialment previst a les necessitats del futur centre de poesia i ajustar-ne el pressupost sense perdre el sentit original del projecte. El Patronat de la Fundació Mallorca Literària, en la reunió extraordinària del 15 de gener de 2019, va aprovar la licitació de les obres de la Casa Blai Bonet, amb un pressupost bàsic de 1.359.030,13 € amb un termini d'execució de devuit mesos. Dins el primer quadrimestre de 2019 hi començaran les obres.

La voluntat és que quan la Casa Blai Bonet, Centre de Poesia iniciï l'activitat no s'ocupi tan sols de l'obra del santanyiner, sinó que sigui també un espai d'estudi, arxiu i de divulgació de la poesia illenca, començant pels poetes més destacats del migjorn

mallorquí ja desapareguts: Damià Huguet de Campos, Miquel Bauçà de Felanitx, Miquel Àngel Riera de Manacor... i que tengui la porta sempre oberta als esdeveniments poètics que es vagin succeint i als autors que actualment creen.

CENTRE INTERNACIONAL TONI CATANY

Des de l'any 2009, el Consell de Mallorca disposava de 4,3 milions d'euros d'inversions estatutàries procedents de l'Institut de Turisme d'Espanya per destinar a la creació del Centre Internacional de Fotografia Toni Catany. Ja havia demanat una pròrroga l'any 2013 per no perdre aquesta inversió, la qual havia d'estar executada el 31 de desembre de 2016 i justificada el 31 de desembre de 2017.

Just engegada la legislatura, el setembre de 2015, el Consell de Mallorca, l'Ajuntament de Lluçmajor i la Fundació Toni Catany reprenen les converses per tirar endavant el projecte de Centre Internacional de Fotografia Toni Catany, que s'ha d'ubicar al municipi de Lluçmajor. És un dels compromisos que formen part dels Acords pel canvi del Consell de Mallorca 2015-2019.

Es va acordar redactar un protocol d'actuació que servís de full de ruta a totes les parts implicades amb l'objectiu d'accelerar al màxim els tràmits per poder invertir durant el 2016 la major part dels 4,3 milions d'euros d'inversions estatutàries i evitar perdre aquest finançament, alhora que es va treballar per aconseguir una segona pròrroga del conveni del 2009.

El 21 de desembre de 2015 es va signar aquest conveni de col·laboració que

regulava els compromisos del Consell, l'Ajuntament de Lluçmajor i la Fundació Toni Catany per construir i posar en marxa aquest centre. Des de llavors, el Departament de Cultura, Patrimoni i Esports treballa en la definició del model de gestió del futur centre, una tasca a la qual se suma l'any 2017 la Conselleria de Cultura del Govern de les Illes Balears. Des de Cultura del Govern s'obre un concurs d'idees per construir el centre, que guanya l'arquitecte Josep Lluís Mateo.

Amb l'objectiu de facilitar la construcció i posada en marxa del Centre Internacional de Fotografia Toni Catany, l'octubre de 2018 el Consell de Mallorca fa efectiva la cessió gratuïta de la propietat de la casa del fotògraf Tomàs Montserrat al Govern balear. L'objectiu és que aquest immoble, propietat del Consell des del 2009, se sumi a la casa de Toni Catany a Lluçmajor i a un altre edifici veí que ha adquirit el Govern.

El compromís del Consell de Mallorca amb la figura de Toni Catany no es limita a la implicació en el procés de creació del Centre Internacional de Fotografia a Lluçmajor. Des de Cultura, a través de la Fundació Mallorca Literària i en col·laboració amb la Fundació Toni Catany, es treballa també en la divulgació de l'obra del fotògraf llucmajorer. És el cas de l'exposició «Somniant déus», que acosta dos creadors com són Blai Bonet i Toni Catany al Centre de Cultura 'Sa Nostra' de Palma (novembre 2018 - febrer 2019).

MONESTIR DE BELLPUIG

El monestir de Santa Maria de Bellpuig és propietat del Consell de Mallorca des de 1998. A final dels 90 s'hi va fer molta feina tant arqueològicament com de restauració i rehabilitació. A més d'un concurs

internacional d'arquitectura, que hi projectava un centre d'interpretació. Tot va quedar aturat des de l'any 2003. Des de llavors s'havien anat fent algunes actuacions puntuals.

Només iniciar la legislatura (desembre de 2015), el Consell va garantir la inversió al monestir de Bellpuig amb recursos propis (un milió d'euros) i no a través d'inversions estatutàries, com estava inicialment previst per evitar les limitacions imposades per a aquest tipus de finançament quant a terminis i de projecte. També va treballar perquè l'Ajuntament d'Artà s'implicàs activament a l'hora de definir el projecte d'actuacions.

Un compromís econòmic que es va reflectir en els pressupostos successius (els exercicis 2016 i 2017 es pressuposten 400.000 € que se sumen als 700.000 € dels pressupostos de 2018).

Des d'aquell compromís inicial, s'han mantingut reunions periòdiques entre personal tècnic de Patrimoni i responsables polítics del Consell i de l'Ajuntament d'Artà per consensuar el projecte d'actuació a Bellpuig.

Un procés durant el qual el personal tècnic de Patrimoni del Consell ha revisat el projecte d'intervenció elaborat l'any 2012, s'ha actualitzat l'estat de conservació del conjunt de Bellpuig i s'han dissenyat actuacions concretes:

🕒 L'octubre de 2017 s'autoritzen d'urgència un seguit de tasques al conjunt de Bellpuig de manteniment: neteja de vegetació, revisió de l'apuntament existent, tancament de zones d'accés, reforç de mur tapial, neteja de l'església i retirada de la cartelleria obsoleta.

🕒 El desembre de 2017, la Comissió de Patrimoni va aprovar un primer projecte d'actuacions valorat en 60.000 €. Més enllà d'actuacions puntuals es reprèn un pla d'actuacions continuades, sistemàtiques que persegueixen la consolidació, restauració i valoració del conjunt patrimonial. Aquest pla ha d'actuar en tres espais: església, cases i ruïnes del monestir, actuacions que són a càrrec de la brigada de Patrimoni.

Hi ha un canvi de model d'actuació: l'opció de deixar enrere les intervencions d'urgència per treballar de manera integral la preservació d'aquest bé d'interès cultural.

Paral·lelament a l'inici de les tasques de consolidació i restauració per part de la brigada de Patrimoni, des del Departament es treballa també en altres necessitats, com és la dotació de serveis amb l'aprovació del projecte d'electrificació (150.000 €) i es tramita el projecte d'intervencions arqueològiques (280.000 €).

Més enllà de les inversions previstes, des de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca s'impulsa una altra línia de feina: la divulgativa, que té com a màxima expressió l'organització de les jornades «De Bellpuig a Bellpuig» els dies 13, 14 i 15 de setembre de 2018, entorn de la història del monestir.

Una aposta que coincideix en el temps amb un altre gran repte per al monestir de Santa Maria de Bellpuig: la proposta d'intervenció artística que Miquel Barceló fa arribar al Consell de Mallorca per a l'església de Bellpuig. La que seria la segona intervenció del reconegut artista a Mallorca, després de la capella de la Seu.

Aquest 2019 arranca amb el pla d'intervenció a Bellpuig en marxa per part de la brigada de Patrimoni del Consell de Mallorca, alhora que acaba de madurar el projecte artístic proposat per Miquel Barceló per a l'església del monestir, així com la contractació per part del Consell de Mallorca.

TEATRE PRINCIPAL D'INCA

Menció especial mereix la Fundació Teatre Municipal d'Inca. El Teatre Principal d'Inca és un projecte que ha de servir com a revulsiu econòmic, social i cultural per a tota la comarca del Raiguer. Així s'entén des del Departament de Cultura, Patrimoni i Esports del Consell de Mallorca.

Aquesta legislatura, el Consell, com a membre del Patronat de la Fundació Teatre Principal d'Inca, ha treballat conjuntament amb l'Ajuntament per donar totes les facilitats possibles per executar aquesta infraestructura cultural, un cop vençudes les dificultats dels darrers anys.

Un exemple d'això és la decisió presa d'avançar el pagament de la totalitat de l'aportació econòmica compromesa pel Consell de Mallorca aquesta legislatura per fer front a les obres de modernització, reforma i rehabilitació d'aquest espai cultural. Un compromís de 800.000 €, que s'havien de satisfer al llarg de deu anys i que s'ha liquidat l'any 2018 gràcies a una aportació extraordinària de 560.000 € del Consell de Mallorca a la Fundació Teatre Principal d'Inca.

LA CARTOIXA

L'estat de conservació de la Cartoixa, declarat monument historicoartístic nacional i bé d'interès cultural, ha despertat preocupació aquesta legislatura. Això s'ha traduït en un seguit de contactes entre el Departament de Cultura, l'Ajuntament de Valldemossa i representants dels nombrosos propietaris d'aquest conjunt arquitectònic. La preocupació se centra, especialment, en els problemes de manteniment de les zones comunes d'aquest bé, que han patit una degradació evident aquests darrers anys a causa de problemes estructurals i que perjudiquen les construccions veïnes al monument.

El Departament de Cultura, a través del Servei de Patrimoni, es va posar a fer feina amb la voluntat d'arribar a una entesa per posar en marxa actuacions concretes per part dels diferents propietaris de la Cartoixa —entre els quals hi ha particulars, l'Ajuntament de Valldemossa i també l'Església— i clarificar quina responsabilitat té cada un d'aquests en el manteniment dels espais comuns, que pateixen una degradació important.

Ateses les dificultats per avançar, l'octubre de 2018 el vicepresident Francesc Miralles i el batle de Valldemossa convoquen una reunió amb les persones propietàries del conjunt monumental. Prèviament es fa una visita a les instal·lacions per copsar la problemàtica actual del conjunt monumental.

A la trobada, el Departament de Cultura i Patrimoni proposa crear l'any 2019 una línia d'ajuts dotada amb 200.000 € per fer-hi intervencions de millora urgents i per redactar projectes que dotin de serveis bàsics els espais comuns.

Des del Consell s'opta per articular la col·laboració públicoprivada per fer front a la degradació progressiva d'aquests espais i garantir la seguretat del monestir. Per fer-ho possible, però, és necessari tenir un interlocutor vàlid per part de la propietat de la Cartoixa, com seria una comunitat de

veïns, que es pugui beneficiar d'aquesta línia de subvencions per fer front a intervencions de millora urgent dels espais comuns, alhora que també inclouria la redacció de projectes per dotar aquests espais de serveis bàsics, com és una xarxa d'aigües pluvials i de sanejament.

16. Propostes de futur

En primer lloc, creim que és bàsic emprendre accions concretes per regenerar la confiança de la ciutadania en la política. Per això, pensam que és fonamental deixar d'actuar de manera partidista i partidària cada vegada que es produeix un canvi de responsables polítics a les institucions.

Cal deixar constància d'allò que funciona i del que cal millorar, cal exigir responsabilitat i prudència a les persones responsables per donar continuïtat a les iniciatives fetes o seguir impulsant l'execució de projectes que necessiten un recorregut més llarg que una legislatura per ser realitat.

Aquesta estabilitat només es produirà si és fruit del diàleg entre govern i oposició, entre la institució i la ciutadania.

Entenem que és una obligació, per part nostra, aportar un retorn, en forma de proposta, a la societat i a la institució que ens ha permès conèixer i administrar de primera mà els seus interessos en els àmbits cultural, patrimonial i esportiu.

Així, volem apuntar la necessitat d'iniciar les feines o de continuar-les d'una sèrie de projectes o d'iniciatives que hem detectat com a prioritaris per continuar avançant pel camí de la millora dels serveis públics i en la vertebració de polítiques de foment cultural i patrimonial, així com de l'esport base a Mallorca.

Cal continuar avançant en la creació d'infraestructures culturals de referència a través de la realització d'un **mapa de les infraestructures culturals del Consell de Mallorca**. No podem avançar més sense definir i organitzar quins serveis culturals

ha de prestar el Consell i quines necessitats de manteniment i gestió cal cobrir:

- Ⓢ Biblioteca Central
- Ⓢ Arxiu Central
- Ⓢ Centre arqueològic, etnològic i paleontològic
- Ⓢ Museu de Mallorca
- Ⓢ Museu d'Art del Consell (Misericòrdia, Palau Reial, Museu Krekovic, Raixa)
- Ⓢ Teatre Principal de Palma
- Ⓢ Centre Cultural la Misericòrdia
- Ⓢ Casa Llorenç Villalonga, museu literari
- Ⓢ Casa Pare Ginard, museu de la paraula
- Ⓢ Casa Blai Bonet, centre de poesia

El Servei de Cultura ha d'assumir una **reorganització interna del personal** i ha de preveure la creació de places noves per cobrir les necessitats de les infraestructures i dels serveis culturals.

Cal disposar del personal tècnic especialistes de cada branca artísticocultural per poder dissenyar, planificar i executar polítiques culturals en els àmbits següents:

a. Secció de Projecció i Acció Cultural

- Ⓢ Fundació Centre Cultural la Misericòrdia

b. Secció de Biblioteques

- Ⓢ Biblioteca Central
- Ⓢ Xarxa de Biblioteques de Mallorca

c. Secció d'Arxius

- Ⓢ Arxiu Central
- Ⓢ Xarxa d'Arxius de Mallorca

d. Secció de Museus

- Ⓢ Museu de Mallorca
- Ⓢ Museu d'Art del Consell
- Ⓢ Xarxa de Museus de Mallorca

e. Secció d'Arts Plàstiques

f. Secció de Cultura Popular i Associacionisme Cultural

- Ⓢ Consell de la Cultura i les Arts de Mallorca
- g. Secció d'Arts Escèniques (teatre, dansa)**
  - Ⓢ Fundació Teatre Principal
  - Ⓢ Xarxa de teatres de Mallorca
- h. Secció Literària**
  - Ⓢ Fundació Mallorca Literària
  - Ⓢ Xarxa Mallorca Literària
- i. Secció Musical**
  - Ⓢ Fundació ACA a Fundació Música Mallorca

Cal reconvertir la Fundació ACA en la **Fundació Música Mallorca** per ordenar i desenvolupar les diferents línies d'actuació i de foment de l'activitat musical a Mallorca.

El futur de l'ASIM demana la **recepció de la Mallorca Film Commission**, a hores d'ara dependent d'un altre departament del Consell.

Quant als ajuntaments, el repte és fer-los **participar en el finançament de Cultura Mallorca** (CAEM i Cultura en Xarxa) i així fer possible l'ampliació dels recursos públics per dur a terme més activitats culturals a Mallorca.

En el Reglament del sistema insular de biblioteques es preveu la **creació d'una biblioteca central de Mallorca** i pensam que s'hauria d'ubicar al Centre Cultural la Misericòrdia i ser el resultat de la transformació de la BCA en la Biblioteca Central de Mallorca.

El repte per als pròxims anys és enfortir la relació amb els arxius municipals perquè esdevengui una vertadera **xarxa d'arxius municipals** coordinada per la Secció d'Arxius i Patrimoni Documental del Departament de Cultura.

També **crear un servei insularitzat de gestió dels arxius municipals**. Des de l'encàrrec de

gestió, el dipòsit o les tasques de custòdia i conservació.

Finalment, cal plantejar la **construcció d'un edifici nou, modern i funcional, per ubicar-hi l'Arxiu General i l'ASIM** del Consell de Mallorca, així com altres arxius municipals que vulguin ser-hi dipositats.

La voluntat del Departament és la de potenciar la **Xarxa de Museus** de la mateixa manera que les similars de biblioteques, arxius i teatres municipals i que el Museu de Mallorca sigui la institució de referència que lideri aquesta xarxa.

En aquest sentit, s'han de definir les polítiques culturals d'inversió i de sosteniment a mitjà i a llarg termini entorn dels museus de Mallorca amb la finalitat d'aconseguir que cooperin entre ells i col·laborin amb els centres educatius.

D'altra banda, l'administració ha de planificar quin sistema insular de museus vol i, a partir d'aquí, s'han d'aportar recursos per assolir-lo.

Pel que fa al Museu de Mallorca, tenim uns reptes a assolir com:

- Ⓢ Modernitzar el discurs museogràfic per facilitar la interacció i l'atracció del públic en dos vessants: des del punt de vista de captació de públic nou, eminentment l'escolar, i com element de difusió des del coneixement de la nostra realitat a residents i visitants.
- Ⓢ Vertebrar un programa educatiu complementari amb les escoles i instituts.
- Ⓢ Col·laborar amb la universitat per posar al servei dels futurs professionals el Museu com a complement de la formació teòrica i pràctica.
- Ⓢ Definir un programa d'excavacions en què col·laborin ajuntaments i

arqueòlegs i arqueòlogues per impulsar i orientar millor la recerca de jaciments i les excavacions.

- Ⓢ Promoure l'estudi i la divulgació dels diferents fons museístics del Consell, dels ajuntaments i del mateix museu.
- Ⓢ Reclamar la inversió estatal per la renovació de la secció etnològica de Muro.

El **Centre Cultural la Misericòrdia** ha d'esdevenir el major centre cultural de l'illa amb la realització de les obres de la segona fase i amb l'aplicació del pla d'usos culturals que preveu que no hi hagi serveis administratius a l'edifici i que els espais siguin exclusivament d'ús cultural. Aquest centre ha de tenir autonomia en la gestió i programació cultural.